

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdajatelj: Rudi Janžura - Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1, t. l. telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 1, t. l. telefon 23-522 do 23-526 - Glasni oddelki: Ljubljana, Tivolska cesta 1, telefon 21-890, za ljubljanske naročnike 20-483, za ostale: 21-832 - Poštni predal št. 29 - Žiro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 20413367 - Mesečna naročnina 230 din

OBISK PREDSEDNIKA TITA V INDOEZIJI

Uradni razgovori na »Galebu«

»GALEB«, 29. dec. (Tanjug). Solska ladja Jugoslovanske vojne mornarice »Galeb«, na kateri so poleg predsednika Tita in članov jugoslovanske delegacije, tudi predsednik indonezijske vlade Džanda s soprogom in zunanji minister Subandrio, pluje po odhodu iz Džakarte v Bali po mirnem morju in ob lepem vremenu. Ladja »Galeb« in rušilec »Split« spremljata na poti do Balija fregati indonezijske vojne mornarice »Imam Bondjolo« in »Surmdžati«.

Združeni odred je v spremstvu dveh indonezijskih pomorskih enot ob enajstih po lokalnem času plul severno od Surabajskih vrat in zaplul v vodo severno od otoka Madura. Nekaj ur kasneje so se ladja

spremljati in predstavniki Indonezije na otok Bali, se nadaljuje jugoslovansko-indonezijski politični razgovori. Državni delegaciji Jugoslavije in Indonezije sta razgovore začeli v Bogorju 27. decembra.

Z jugoslovanske strani prisostvujejo razgovorom predsednik republike Tito, državni podsekretar za zunanje zadeve Veljko Mićunović, jugoslovanski veleposlanik v Džakarti Stane Pavlič in generalni sekretar predsednika republike

Leo Mates. Indonezijo zastopata predsednik vlade Džanda Kartavirdjaja in zunanji minister Subandrio.

Politični razgovori med obema državnima delegacijama bodo potekali med dvodnevnim potovanjem »Galeba« od indonezijskega glavnega mesta do otoka Bali.

Diplomatska kronika

BEograd, 29. dec. (Tanjug). Predsednik izvršnega sveta LR Srbije Miloš Minić je sprejel včeraj na protokolarni obisk odpravnika poslov burmanskega veleposlanstva U Nyuna.

BEograd, 29. dec. (Tanjug). Predsednik zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sprejel danes na protokolarni obisk izrednega poslanika in opolnočnega ministra Libanona v FLR J. Farida Habiba.

Čestitki predsedniku Titu

Beograd, 29. dec. (Tanjug). Državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gostić je poslal predsedniku republike Titu za Novo leto naslednjo brzojavno čestitko: »V imenu vseh pripadnikov JLA Ti pošiljamo tople čestitke ob Novem letu 1959. Želimo Ti dobro zdravje in nove uspehe v izpolnjevanju odgovornih nalog za srečo in blagor naših narodov ter za mir po svetu. Vsek pripadnik JLA je ponosen in vesel, ker ponovno stiši izraze spoštovanja do naše države in do Tebe v daljnih pri-

ateljstkih državah. To je priznanje dosedanjim naporom narodov Jugoslavije za ustvarjanje lepšega in človeka dostojnejšega življenja na naših tleh. To je in bo tudi pobuda za nova prizadevanja zaradi okrepitev obrambnih sil države, katerih smisel je kakor doslej povezan samo s svobodo in neodvisnostjo socialistične Jugoslavije, prav tako pa tudi z idejo mira in mednarodnega sodelovanja.

S takimi mislimi te spremljamo na Tvoji daljni poti, želimo pričakujoč tvoj povratek.

S takimi željami Ti pošiljamo naše najpriskrbnejše čestitke. Centralni odbor Zveze vojaških invalidov Jugoslavije je čestital predsedniku Titu za Novo leto z naslednjo brzojavko: »Vojaški vojni invalidi Jugoslavije Ti čestitajo k Novemu letu 1959 z najlepšimi željami za uspeh na Tvoji poti po prijateljskih državah Azije in Afrike. Želimo Ti, tovariši Tito, da bi v veselim razpoloženju preživel novoletni praznik in da bi še dolgo živel za srečo in blaginjo narodov Jugoslavije.«

Predsednik Tita in predsednik Sukarno v Džakarti

Druga faza berlinske krize

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

Bonn, 29. dec. Čeprav je tudi Bonn kot ostala zahodna glavna mesta v prazničnem razpoloženju, pričakujejo tukaj, da bo berlinska kriza od jutri stopila v svojo drugo fazo. Pred stalnim svetom Atlantskega pakta, ki zaseda danes v Parizu, je poleg ameriške, francoske in angleške note, tudi projekt note, s katero bo Bonn odgovoril na sovjetske predloge. Nota bo še pred Novim letom izročena sovjetskemu zunanjemu ministru. To pomeni praktično jutri ali najkasneje pojutrišnjem, še posebno, ker so v Parizu sprejeli bonnsko besedilo note.

Ta pospešeni tempo tolmajo tukaj predvsem s skorajšnjim obiskom Mikojana v Washingtonu. Bonn, in zahodne sile bi radi, da bi v času prihoda podpredsednika Moskva že imela v rokah zahodne predloge, da bi na osnovi morebitnih protipredlogov Mikojan lahko našel pot morebitne rešitve.

Kot se je zvedelo, bo zahodnonemški odgovor v svojem prvem delu vseboval zgodovinsko analizo razdelitve Nemčije, drugi del pa bo vseboval stališče do predlogov sovjetske note. Bonn bo zavrnil šestmesečni rok za razgovore in predlog o formiranju svobodnega mesta in kot se je zvedelo, se bo zauzel za podaljšanje sedanjega četvernega statusa.

V odgovoru bodo prav tako predloženi razgovori o nemškem vprašanju vključno z vprašanjem evropske varnosti in kontrole razorožitve. V Bonnu upajo, da je mogoče v vprašanju evropske varnosti računati na popuščanje Zahoda, kolikor bi se med razgovori pojavili resni znaki za možnost reševanja celotnega nemškega vprašanja.

Medtem ko je med delom javnosti nedavni govor Gromika povzročil pravi šok in dajejo nekatera poročila poudarek primerjavi s položajem pred izbru-

hom vojne leta 1914, pa vsebuje po trezni analizi govor elemente, ki jih je po tukajšnjih komentirjih mogoče ugodno oceniti. Poudarjajo, da kljub podobnosti Berlina s Sarajevom ni bila poudarjena pripravljenost za razgovore, temveč tudi zanikanje Moskve, da razgovarja pod ultimativnimi pogoji, kar bi pomenilo naklonjenost glavnemu zahodnemu ugovoru o ultimativnem značaju sovjetskih zahtev. Znaki sovjetske taktike »odprtih vrat« se izražajo tudi v dočlenih nesoglasjih med moskovskim in pankovskim stališčem glede berlinske »kampa-nije«, kar kljub današnjemu ponavljanju teze o končni koncepciji v članku »Pravde« vendarle pušča vtis, da niti Moskva ne bo zaopustila vrat za razgovore.

Praznično razpoloženje ni zmotilo samo Gromikovo »bo-žično darilo«. Svobodna konvertibilnost valut v desetih zahodno- in severno-evropskih državah, je prvi trenutek povzročila določeno negotovost tudi v Zahodni Nemčiji, čeprav je glede na svojo trdno marko praktično tudi dosedaj dejala skoraj neomejeno svobodo za zamenjavo, izvoz in uvoz tujih valut.

Minister za gospodarstvo Erhard je sicer ukrepe evropskih držav označil kot »zgodovinski dogodek«, toda s to ceno ne bo

izrazil zadovoljstvo nad potrditvijo gospodarskih koncepcij, ki jih je doslej zastopal kot nad praktičnimi koristmi za nemško gospodarstvo. V perspektivi vidi Zahodna Nemčija v sedanji reformi pot za nadaljnjo utrditev evropskega gospodarstva, integracije in skupnega tržišča. Za Nemčijo pomeni zaenkrat reformna podpiranje Francije v višini 250 milijonov mark, da bi lahko čim boljje startala s svojim novim evropskim sistemom in enakopravno sodelovala v ožji gospodarski skupnosti, ki je v Zahodni Evropi na vidiku. Ni dvoma, da bo to privedlo tudi do utrditve političnega prijateljstva in medsebojnih simpatij med Francijo in Zahodno Nemčijo.

Tudi bližnje potovanje vzhodnonemškega predsednika vlade Grotewohla v Kairo, New Delhi

in Bagdad, v Bonnu niso sprejeli brez nerazume. Čeprav Grotewohl ne bo sprejel po predpisih protokola, ki so predvideni za predsednika vlade, vendar že samo dejstvo, da se ponakowski premier pojavlja v državah, s katerimi nima diplomatskih odnosov, zadostuje, da se Bonn znova spomni boječega vprašanja mednarodnega statusa Vzhodne Nemčije.

Smatrajo, da si v sedanjem berlinskem položaju Bonn ne bo mogel privoščiti razkošja nadaljnjih prekinitev odnosov, z druge strani pa bi mirno sprejete na znanje priznanja Vzhodne Nemčije pomenilo težak udarec zahodnonemški zunanji politiki in koncepcijam o dveh nemških državah.

Djordje Zeimanović

UPORNIKI ZMAGUJEJO?

Havana, 29. dec. (AP). V centralnih in vzhodnih področjih Kube vodijo vladne sile z uporniki ostre borbe, ki so lahko, kot se zdi odločilne za izhod dvoletne državljanske vojne. Potem, ko sta zadala močne udarce vladnim četam v pokrajini Oriente, se premikata dva oddelka upornikov proti mestu Santiago de Kuba. Uporniki radio sporoča, da bodo na vzhodni Kubi kmalu ustanovili uporniško vlado.

Medtem so vladne sile v centralni Kubi začele z močno ofenzivo proti upornikom. Kubanska vojska je opomnila civilno prebivalstvo mest, ki jih ogrožajo uporniki, da bodo mesta ne glede na njihovo nase-

ljenost bombardirali, da bi uničili upornike.

Pravi sovražniki Indije

New Delhi, 29. dec. (Tanjug). Indijski obrambni minister je izjavil, da sovražnik Indije niso razne politične stranke, temveč splošna beda, lokalizem in sektarstvo. Obsodil je razdelitev na kaste in dejal, da bo imela Indija še precej težav, preden ne bo vsega tega izkoristila.

Ko je govoril o aktivnosti svoje stranke, je Krišna Menon dejal, da bi stranka lahko lažje izvajala svojo socialistično politiko, če v finančnem pogledu ne bi bila odvisna od peščice ljudi, ki pričakujejo povračilo za denar, ki ji ga dajejo. Izrazil je mnenje, da socializem, ki predvideva pravično razdelitev dobrin, ne bodo mogli praktično uvesti, dokler ne bodo ustvarili tistega, kar bodo mogli.

Zgrajena je nova ladja

Reka, 29. dec. (Tanjug). Jugoslovanski linijski plovbi z Reke so danes izročili novo ladjo »Sloboda«, ki jo je zgradila ladjedelnica »3. maj«. Ladja bo kmalu odplula na redno plovbo v severno Evropo.

Motorna ladja »Sloboda« ima 2500 ton nosilnosti, dolga je 94,5 metra, pojanja jo Schulzerjev motor s 3000 konjskimi silami in plove pri maksimalni obremenitvi s 16 miljami na uro. »Sloboda« je tretja ladja tipa »Bratstvo«. Prvi dve »Bratstvo« in »Pobjeda« že ploveta.

Ladjedelnica »3. maj« na Reki je letos zgradila 11 ladij. Zgradila je dva tramerja, ki imata vsak nosilnost nad 10.000 ton za domača in tri za tuja podjetja. Zgradila je tudi eno jahto, tri ladje tipa »Bratstvo«, rušilec »Split« in motorno ladjo »Varaždine«, ki ima 1.500 ton nosilnosti.

VERE

Stanje 29. decembra: Zahodno Evropo so dosegle frontalne motnje, ki se pomikajo proti vzhodu. Za Alpami se gradi greben višjega zračnega pritiska.

Napoved za turek: Deloma sončno s spremenljivo oblačnostjo, še sorazmerno toplo.

LJUBLJANA, 29. dec. Danes dopoldne je bila v poslopu Ljudske skupščine slovesnost, ob kateri je predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko izročil pisatelju Misku Kranjcu ob njegovih petdesetletni v imenu predsednika republike Tita Red zasluge za narod I. stopnje za njegovo dosedanje delo.

Rimske volilne skrbi

RIM, 29. decembra (Po telefonu). Natanko pred pol stoletja — 28. decembra 1908 — je Italijo in vso svetovno javnost pretresla vest o katastrofalnem potresu, ki je zbrisal z geografske karte dve mesti. Messina in Reggio Calabria ter pokopal pod ruševinami nad 70.000 žrtev. Listi posvečajo dolžno pozornost tragičnemu dogodku, župana obeh mest pa sta včeraj iz Rusije prejela brzojavko v spomin na tragični dogodek in z željami za Novo leto. Mornarji z ruske admiralske ladje, ki je po potresu prva vplula v nesuisno pristanišče, so bili namreč prvi, ki so nudili pomoč prizadetim.

Ne sicer tako kot pred 50. leti zlovesča novica o potresni katastrofi, je včeraj gospodarske in politične kroge Italije prizadela vest o valutnem potresu v Parizu, o razvrednotenju francoskega franka za nekaj več kot 17 odstotkov. Uradni krogi sicer skušajo neugoden vtis, ki ga je zapustil ukrep francoske vlade v italijanski javnosti, prikriti z ugodnimi napovedmi sprico prehoda na konvertibilnost zahodnih valut, med njimi tudi lire. Vendarle ni mogoče zmanjšati učinka, ki ga je na sam večer pred uredništvijo skupnega evropskega tržišča zapustil v Italiji de Gaullova »udar«. Italija je v okviru evropskega tržišča kot najmanj razvita izmed držav — podpisnic, že tako v podrejenem položaju; razvrednotenje franka pa pomeni zanjo povečanje te podrejenosti, kajti »de Gaullova frank« stimulira francoski izvoz in destimulira francoski uvoz, kljub temu, da predvideva konvertibilnost zahodnih valut sprostitve trgovinske izmenjave med zahodnimi državami. Kolikor se bo francoski uvoz sprostil, se gotovo ne bo sprostil v smeri Italije, marveč v smeri Nemčije, ki je že nekaj mesecev sem tajni garant za šepavo francosko gospodarstvo. Mimo tega pa se z »de Gaullovim frankom« zmanjšujejo valutni prispevki, ki jih italijanski izseljenci iz Francije pošiljajo v domovino.

Boj kot ekonomska plat francoske valutarne reforme pa je prišel Rim politična plat zadeve. Francozi so razvrednotili

vsi Italijani so trdno odločeni pričakovati Novo leto kar najbolj veselo in vedro; o tem, kako se razpleta berlinska kriza in druge neveselosti današnje dobe, je tudi po Novem letu mogoče razmišljati...

M. Suštar

Prisrčno nasmejani otroški obrazi pozdravljajo Dedka Mraza na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani in povsod, kjer koli se pejava, prinaša radost in srečo v otroška srca.

Proračuni ljudskih odborov

Ena najpomembnejših ugotovitev, ki smo jih slišali v obrazložitvi republiškega proračuna za leto 1959 na pravkar končanem zasedanju Ljudske skupščine LR Slovenije, je nedvomno ta, da lahko s precejšnjo natančnostjo predvidevamo obseg dohodkov na posameznem področju in da leti precej verno izražajo dejansko gospodarsko moč takega področja.

Dejstvo, da je že mogoče s precejšnjo točnostjo predvideti obseg proračunskih dohodkov posameznih področij, ni nastalo samo od sebe, temveč kot logična posledica nekaterih važnih okoliščin, v katerih se formirajo proračunska sredstva.

Dohodki republiškega proračuna so namreč določeni z zveznim zakonom, ki zagotavlja republiko udeležbo na proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev, na dohodnih od dohodnih in obrti in svobodnih poklicev, na proračunskem prispevku od sklada skupne uporabe, na prometnem davku od zasebnikov, od vina in žnjana, od vrednotnic in državnih taks. Naštetih dohodki predstavljajo torej reden vir proračunskih sredstev republike in ljudskih odborov, pri čemer znaša udeležba republiškega proračuna 33% od doseženih rednih dohodkov okrajev.

Bistveno za formiranje sredstev republiškega proračuna je uveljavljanje načela, po katerem bodo prispevali okraj v letu 1959 v republiški proračun enak odstotek svojih rednih dohodkov, ki jih bodo ustvarili v prihodnjem letu. S tem je v načelu vzpostavljena enotnost republike, okrajev in občin pri ustvarjanju rednih dohodkov za proračune. Ta enotnost temelji na enaki materialni zainteresiranosti vseh ljudskih odborov in republike, da bodo vloženi ustrezni naporji za izkoriščanje vseh možnosti, na podlagi katerih je mogoče doseči ali celo povečati redne dohodke vseh proračunov od vrha do tal.

Dalekosežnost tega ukrepa pri ustvarjanju rednih proračunskih dohodkov, njegov pravi pomen in perspektiva ljudskih odborov pri tem, nam postanejo docela jasni, če formiranje omenjenih dohodkov analiziramo in presodimo s stališča nekaterih najvažnejših praktičnih, političnih in ekonomskih vidikov, ki so danes izhodišče za naš nadaljnji družbeno-politični in ekonomski razvoj, kakor tudi za proračunsko finansiranje posameznih družbenih potreb.

Tak način formiranja proračunskih sredstev predvsem zelo jasno opozarja na to, da proračun in proračunska potrošnja ni nekaj takega, kar bi obstajalo samo za sebe in ločeno od čim doslednejšega izpolnjevanja vseh postavk družbenega plana. Očitno je namreč, da bodo naraščali redni proračunski dohodki sorazmerno z naraščanjem proizvodnje in delovne storilnosti pod pogojem, da se bodo skladno s povečevanjem storilnosti dvigali tudi osebni dohodki delavcev, iz katerih se plačuje redni prispevek proračunom. Nevarnost, da bi težili ljudski odbori k povečevanju dohodkov iz proračunskega prispevka od osebnega dohodka delavcev s prekomernim zaposlovanjem, se znatno zmanjšuje z uvedbo proračunskega prispevka iz osebnega dohodka po proporcionalnih stopnjah (namesto po dosedaj veljavni progresivnih stopnjah), kar podpira ne-kvalificirano delovno silo, počenjuje pa kvalificirano delovno silo.

Enak interes ljudskih odborov za povečanje rednih proračunskih dohodkov stih k povečanju kmetijske proizvodnje in sploh k povečanju storilnosti in kmetijstvu, posebno se zaradi tega, kar bo možno formirati in povečati proračunska sredstva ljudskih odborov pretežno z običajnimi dokladi, pri čemer bi prepočasno napredovanje kmetijske proizvodnje in storilnosti bistveno oviralo možnost predpisovanja doklad ostroma njihove višine, ki bi ustrezala proračunskim potrebam.

Prav tako je razvidno, da lahko povečajo ljudski odbori svoja proračunska sredstva, če se bodo borili za povečanje osebne potrošnje, če bodo znali pravilno zajemati razne vrste prometnega davka, dohodnino od obrti in svobodnih poklicev itd., kar bo zopet zahtevalo borbo za večjo storilnost in pravilno nagajevanje v skladu s tem in skrb za razne prestrbovalne obrate, kjer se osebni dohodki trošijo itd.

Značilno za formiranje proračunskih sredstev po uveljavljenih načelih je torej to, da postaja proračunska potrošnja vse bolj odvisna od stvarnih gospodarskih dosežkov okrajev in občin. Glede na to se seveda ne moremo izogniti, da gradimo ljudski odbori svojo proračunsko politiko na podlagi realnega ocenjevanja dejanskih gospodarskih možnosti, ki tvorijo podlago za formiranje proračunov, in na podlagi

ustreznih ekonomskih in političnih ukrepov, ki naj prispevajo k dejanskemu povečanju gospodarske moči posameznih občin in okrajev ter k povečanju dohodkov njihovega prebivalstva, od česar je odvisna višina proračuna.

Pri tem je važno dejstvo, da z dodatnimi viri proračunskih sredstev, ki jih občine samoiniciativno predpisujejo, tudi povsem samostojno razpolagajo. To dejstvo je pomembnejše toliko bolj, ker bodo v letu 1959 mnogi proračuni in Sloveniji že pretežno pokriti prav izrednimi dodatnimi viri proračunskih sredstev, kot so to doklade na dohodnino v kmetijstvu, dopolnilni proračunski prispevek, doklade na dohodke obrtnikov in svobodnih poklicev, prometni davek od zasebnikov itd.

Ljudski odbori bodo morali potegniti iz tega logičen zaključek. S tem se namreč daje v roke ljudskim odborom predvsem močne ekonomsko-politične instrumente, ki niso zgolj proračunski značaja. Njihov namen ni predvsem v tem, da naj omogočijo takojšnjo obilico proračunskih sredstev, temveč da se ustvarijo prav s pravilno praktično uporabo teh instrumentov čim ugodnejše materialne možnosti in pogoji za povečevanje proračunov v prihodnjem in naslednjih letih. V bistvu pomeni to nove zavestne napore za mobilizacijo vseh subjektivnih čimteljev v občini in usmerja njihovo pozornost k ustvarjanju ustreznih materialnih virov, od koder naj bi pritekala potrebna proračunska sredstva na podlagi večjih gospodarskih uspehov.

Z-ek

Tarifni sporazumi in naloge kolektivov

Beograd, 29. dec. (Tanjug). Na zadnjih zasedanjih zvezne ljudske skupščine je bilo sprejetih več predpisov o razdeljevanju skupnih dohodkov gospodarskih organizacij, med njimi tudi odločba o minimalnih osebnih dohodkih delavcev v gospodarskih organizacijah. Sedaj poteka podpisovanje tarifnih sporazumov med zbornicami, strokovnim združenji in sindikati. Računajo, da bo sklenjenih okoli 60 takih sporazumov, izmed katerih so bili nekateri že podpisani, medtem ko bodo drugi v kratkem.

Tarifni sporazumi, ki jih sedaj sklepajo, je izjavil predsednik Zvezne industrijske zbornice Nikola Djuverović, imajo okvirni značaj in urejajo samo nekatere splošne zadeve. Ne spuščajo se v določanje enotnih tarifnih postavk po delovnih mestih ali kvalifikacijah, temveč določajo samo razpore po kategorijah strokovnosti, da bi se izognili težnjam po nenormalnih razporedih ali izenačevanju zaslužkov.

Cepprav sklenjeni tarifni sporazumi nimajo zakonite moči, določajo nekatere družbene norme in merila, ki jih naša skupnost priznava in po katerih se morajo ravnati gospodarske organizacije. Glede na to se tarifni sporazumi ne morejo primerjati s kolektivno pogodbo, ker imajo širši družbeni pomen, iz česar izvirajo tudi obsejnejše naloge in odgovornost delovnih kolektivov, sindikatov, strokovnih združenj in zbornic.

Pohod Dedka Mraza po vsej Sloveniji

Veliko pričakovanje otrok se je izpolnilo. Nad Ljubljano so se zasvetile rakete vseh barv in dedek Mrak je prišel na konju, pokritem z razsvetljeno preprogo. Za njim gredo spremljevalci, ki imajo vsak dan obilo občudovalcev.

Marsikateri Ljubljanečan še spi, ko se pred Gospodarskim razstaviščem že zbirajo otroci in čakajo na vstopnice. Deset dinarjev jim odpre vrata v dvorano, kjer lahko za dobro poznavanje prometnih predpisov dobijo nagrado. Tisti, ki jim spodrsne pri izpitu, gredo malce kislih obrazov v prvo nadstropje, kjer pozabijo na slabo voljo in se navdušujejo nad vlačici, ki vozijo po skoraj pravih tirnicah.

Ob desetih ter popoldne ob treh in ob petih si lahko otroci ogledajo zabavni spored, kjer jih zabava Ježek in vrsta animatov. Nastopajo pa tudi golobi, psi in še marsikaj, kar razveseljuje otroke.

Seveda pa tudi nikoli ne manjka otrok pred Gospodarskim razstaviščem, kjer se sprehajajo med paviljoni, vzklikajo svoje noske, kamor le morejo in so srečni, da imajo enkrat na leto popolnoma svoj svet. Ugajajo jim male hišice, kjer si lahko kupijo sladkarij (ki bi jih lahko prodajali tudi čemur), marsikdo si skoraj zlomi vrat, ker občuduje Lajko, privezano na padalu, ena se obešajo na dvostrlino le-talo, drugi premišlujejo, kaj je v raketi, da tako nenavadno brni, mnogo pa jih želi smučk, umirjenejši in bolj plašni sank, nekateri spet lepih knjig. Sko-

raj vsem pa je nerazrešljiva uganika, kako se prizigajo in ugajajo lučke na novoletnih jelkah. Vse to tako zaposluje otroke, da k sreči niti ne opazijo lične hišice, ki naznanja vsemu otroškemu svetu, da pri nas skoraj ne moremo brez alkoholnih pijak. Vendar pa naj bo to v čast in dvomljivo korist vsem očkom, ki »žrtvujejo« svoji prosti čas za spremljevanje otrokom.

Gledališke dvorane so te dni polne otrok, ki se navdušujejo nad mladinskimi predstavami. »Sestero mušketirjev«, »Poštni urad«, »Pogumni Tonček«, »Janko in Metka«, »Zmešnjava« — ko zastor zakrije čudežni svet, otroci se kar naprej gledajo proti odru in dogajanje se preseli v otroške glavice, kjer postane zmagava pravice in poštenosti še trdnejša in sreča dobrih otrok še večja kot na odru.

Iz projektorjev v kinematografih prihajajo prizori »Pisane sporeda«, ki pa ne zadovoljuje otroških pričakovanj. Najraje se zbirajo le na Ajdovščini, kjer se zabavajo ob sporedu otroških zabavnih filmov.

Največ otrok (in še to odraslih, ki se le preveč rinejo v ospredje in morajo otroci stati zadaj) se zbere ob petih, ko se prikaže dedek Mrak z velikim spremstvom. Godba v pisanih in slovesnih uniformah vseмирski raziskovalci, medvedji daril, opice, lama, gusarji — vrsta prizorov iz otroških sanj, ki se ne znajo odločiti ali za pravilico ali za najnovjše tehnične dosežke.

Takšno je otroško Novo leto. Veliko veselja in včasih tudi solza, ker so izločeni marsikdaj bolj vabljive kot pa so radodarne denarice očetov in mame.

Dedek Mrak pa je obiskal druge kraje. Tako se je ogledal tudi v domačinski občini. V soboto je obiskal vasi v Črnem grabnu, v nedeljo pa v Rovah, Homcu, Mengšu, Loki, Trdinu in Domžalah. V teh dneh bo obiskal še ostale kraje. Pose-

bno slavnostni sprejem so dedku Mrazu pripravili v Mengšu, ker ga je velika množica ljudi sprejela z godbo na čelu. V Kulturnem domu. V Mengšu je dedek Mrak obiskal Dom onemoglih in obdaroval tamkajšnje oskrbovance. Tudi v Domžalah so dedka Mraza in njegovo spremstvo pričakali na Glavnem trgu z godbo.

Povsod je bil sprejem zelo srčen, saj so v mnogih krajih otroci šele prvič videli dedka Mraza. Zelo slab sprejem pa je bil v Trojanih, kjer otrokom nihče ni pripravil jedilke, pa tudi dvorana je bila nezakurjena. Dedek Mrak ni prihajal praznih rok, marveč je vsakega malčica obdaroval z zavitkom slaščic. J. C.

Dedek Mrak čestita novo leto prometnemu miličniku na križišču pred hotelom »Triglav« v Kopru

Novoletno praznovanje v Beogradu

Beograd, 29. dec. (Tanjug). Beograd se pripravlja na slovesno novoletno praznovanje. Novoletne jelke na Terazijah. V središču mesta, ki so okrašene s tisoči raznobarnih žarnic. Množi tisoči državljanov bodo dočakali Novo leto v kavarnah, restavracijah, največ Beograđanov pa se je odločilo, da bodo pričakali Novo leto po ustanovah in podjetjih.

Otroške prireditve so letos mnogo slovesnejše kakor lani. Najmlajši Beograđani so gle-

dali lepše programe in dobili mnogo več daril kot prejšnja leta. Ker so podjetja in ustanove dala precej več sredstev kakor prej.

V vseh enotah JLA bodo Novo leto dočakali na mnogih zabavnih prireditvah. V domovih JLA so pripravili zabavne programe, pri katerih bodo sodelovali sami pripadniki JLA. Tudi vojaški klubi pripravljajo posebne kulturno-zabavne programe. Dramske, zborovske, glasbene in druge sekcije bodo na duhovit način prikazale trenutke iz življenja JLA v minullem letu.

S PLENUMA SINDIKATA PTT JUGOSLAVIJE

Premalo strokovnega kadra

Beograd, 29. dec. (Tanjug). V Beogradu se je danes sestel plenum sindikata PTT Jugoslavije, ki je razpravljal o razdeljevanju dohodka, načinu nagajevanja in strokovnem usposabljanju kadrov v tej prometni panogi. Navzoč je bil tudi pomočnik sekretarja za promet in zveze pri zveznem izvršnem svetu Miloš Tamatović.

V letu 1959 se bodo minimalni osebni dohodki delavcev in uslužbencev v podjetjih skupnost PTT povečali za 13 odst.

Po planu za leto 1959 se mora v podjetjih skupnost PTT ustvariti skupen dohodek 22,5 milijard dinarjev, medtem ko bi znašali stroški poslovanja okoli 11 milijard. Od dohodka približno 12 milijard dinarjev bi po izločitvi prispevka za družbene sklade in zagotovitvi bruto osebnih dohodkov ostalo podjetjem za samostojno razpolaganje 1,5 milijarde dinarjev. Podjetjem bo torej ostalo več sredstev za samostojno razpolaganje, kakor v letošnjem letu, če bodo ustvarjeni planirani dohodki.

Na zborovanju so poudarili, da bo višina dohodka odvisna tudi ob boljše in bolj ekonomičnega poslovanja.

Da bi delovna mesta izpopolnili s strokovnim kadrom, bi potrebovali okoli 7.300 uslužbencev s srednjo, okoli 2000 z višjo strokovno sposobnostjo, kakor tudi 500 visokokvalificiranih in okoli 1000 kvalificiranih delav-

cev. Sindikat je mnenja, da je glavna slabost v strukturi delovnih mest šolanje kadrov. Namesto višjega tečaja PTT bi bilo potrebno uvesti dveletne poštne šole, v katere bi sprejemali absolvente šestega razreda gimnazije, ki bi se jim po končanem šolanju priznala srednja strokovna sposobnost.

Otvoritev jubilejne razstave v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 29. dec. — V Jakopičevem paviljonu so nočoj odprli jubilejno razstavo ob 50-letnici te ustanove, posvečene slovenskim likovnim publikacijam in razstavnim katalogom od leta 1900 do 1958. Po uvodni glasi, ki jo je izvajal Ljubljanski komorni kvartet, je spregovorila prof. Jelisava Čopič kot predsednica upravnega odbora paviljona, nato pa še predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov kipar Stojan Batič. Razstavo je odprl predsednik Sveta za kulturo in prosveto OLO Ljubljana dr. Heli Modič ter poudaril pomen Jakopičevega paviljona v razvoju naše umetnosti, zlasti se v zvezi z nastopom Moderne.

Gostovanje Zagrebske filharmonije v Beogradu

Beograd, 29. dec. (Tanjug). Predsednik ljudskega odbora Beograda Đurica Jokić je sprejel opoldne predstavnike Zagrebske filharmonije, ki te dni gostuje v Beogradu.

LJUBLJANA, 29. decembra. Danes popoldne je v Kresiji predsednik OLO Ljubljane dr. Marijan Dermastia izročil nagrade predstavnikom kolektivov Stalne skučbe TNZ OLO Ljubljana, Postaji LM Kočevje, Srednje glasbene šole, Detjskega doma, Srednje gradbene šole in Zavoda za gospodarsko planiranje OLO Ljubljana za njihovo poštvalno delo. Čestital jim je kot najboljšim kolektivom njihove stroke in jim zaželel še večji napredek pri njihovem nadaljnjem delu. Po razdelitvi nagrad se je dr. Marijan Dermastia zadržal s predstavniki kolektivov v prijaznih razgovorih.

Vodna skupnost za porečje Soče

Odobren je proračun skupnosti za prihodnje l. v višini 73,618.000 din

Nova Gorica, 29. dec. V veliki sejni dvorani OLO je bil danes ustanovni občni zbor Vodne skupnosti za porečje Soče. Kot gostje so prisostvovali sekretar OK ZKS Tine Remškar, predsednik OLO inž. Karmelo Budihna in zastopnik vodno-gospodarske skupnosti LRS. Po poročilih in živahni razpravi so z nekaterimi dopolnitvami sprejeli pravila Vodne skupnosti, izvolili 11-članski upravni odbor ter odobrili proračun skupnosti za tekoče leto v višini 73.618.000 din.

Po uvodnem govoru predsednika iniciativnega odbora dr. Rudolfa Rutarja je govoril inž. Stane Jelenc o koristih, ki bi jih lahko še prinašale naše vode v porečju Soče našemu gospodarstvu, če bi bil dobro urejen vodni režim, za kar naj bi si prizadevala novoustanovljena Vodna skupnost s prispevki svojih članov. Govoril je tudi o razkroju in hudournikih, ki trgajo plodno zemljo in preplavljajo bregove, ter o škodi, ki jo povzročata tudi erozija. Med drugim je zaradi gruška in naplavin izgubila samo elektrarna Dobljarji po svoji ustanovitvi približno četrtno svoje zmogljivosti akumulacije vode, to se pravi, da so naplavine že izpodrinile okoli 3 milijone kub. metrov vode. Zato bodo dale soške elektrarne največji prispevek Vodni skupnosti približno 22 milijonov dinarjev. Zatem je inž. Danijel Zgonik iz OZZ povedal, da bi lahko z regulacijami, melioracijami in namakanjem ter z bojem proti eroziji dosegli na Gorškem za okoli 30% večji pridelek v kmetijstvu. Na izsušitev namreč čaka okoli 1400 ha površine, tako na primer Kobariško blato, kjer so se melioracije že začele, nadalje Vipavska dolina med Ajdovščino in Batujami, Ljajk in deloma Gorška Brda ter drugi

kraji. Prav tako je potrebno namakanje okoli 1360 ha zemljišč, predvsem Mirnsko polje, za kar bi lahko izkoristili reko Vipavo. Erozija pa ima verjetno največjo moč v naši republici v dolini Branice. Zato je nujno potrebno začetki z združenimi močmi postopno urejati vse te porečje probleme, kar je v svojem govoru poudaril tudi predsednik OLO inž. Karmelo Budihna. Z

tem so se po daljši razpravi zanimali, da bodo člani Vodne skupnosti, to so vsa večja in manjša podjetja, ki izkoriščajo vodo, nadalje zadržane organizacije in kmetijska posestva, občine, okrajni in zasebniki, ki izkoriščajo vodo za pogon manjših obratov, prispevali po določenem ključu svoj delež za Vodno skupnost. Uprava ribiških gojišč, ribiške

družine in še nekatere organizacije, ki so članice skupnosti, pa bodo članarino plačevali pavšalno. Z letošnjimi sredstvi in sredstvi prihodnjega leta naj bi smotno nabavili potrebno opremo ter opravili načrtno delo, za kar naj bi Vodna skupnost izdelala program ter si za reševanje vseh preutih problemov priskrbelo strokovni kader. -jp

Namesto šestih podjetij - eno

Ob organizaciji ribolovne in ribje redelovalne industrije na Koprskem

bolovnimi podjetji in ribjo redelovalno industrijo takšno organizacijo teh gospodarskih panog, da kar najbolj omogoča to sodelovanje. V sedanjih organizacijski strukturi tega ni bilo mogoče vselej doseči. »Razlike v mnenjih« (glede cen, količin rib, ki naj jih dobi ta ali ona tovarna in pod.) so pogosto povročala trenja, ki so bila družbi kot celoti samo v škodo.

Od komisije predlagana združitve bi omogočila precejšnje prihranke v stroških poslovanja in potrebno specializacijo pomožnih dejavnosti ter stranskih obratov. Vsa sedaj še samostojna podjetja zaposlujejo okrog 2200 ljudi in komisija je ugotovila, da bi združitve omogočila zmanjšanje števila zaposlenih (predvsem v upravnem sektorju) vsaj za 100, ne da bi se s tem količina zmanjšala proizvodnje in promet. Denarni prihranek samo na ta način bi znašal okrog 50 milijonov din na leto. Ta znesek ne pred-

stavljala sicer niti 2 odstotka celotnega dohodka teh podjetij v lanskem letu, vendar je dovolj velik, da do njega družba ne more biti ravnodušna, če ga je mogoče prihraniti.

Prihranek bi se seveda še povečal z manjšanjem najemnin za prostore, ki bi postali po združitvi odveč, s prihranki na režijskih stroških (potnine, dnevnice) in drugo.

Posebne pomena je predlagana združitve, če gledamo npr. s stališča »Ikras« v Koprju, redelovalnega obrata izvoznega podjetja »Fructus« v Koprju in poenotenja investicijske politike v bodočem razvoju vseh teh obratov.

»Ikras« se bo morala zaradi izgradnje luke ob severni obali Koprja slej ko prej seliti. Združitve bi nedvomno silno olajšala to preselitev.

Redelovalni obrat »Fructus«, ki ga je treba izločiti iz podjetja, ki kot samostojna enota spriču svoje majhnosti

ne imel pogojev za rentabilno poslovanje. V združitvi z »Argo«, ki se vse bolj specializira na predelavo kmetijskih pridelkov (sadja in zelenjave), pa bi bile dane idealne možnosti za razvoj močne kmetijsko-redelovalne industrije v okviru novega kombinata.

Posebno jasna oziroma prepričljiva pa je zadeva glede investicijske politike. Zgraditev hladilnic imajo na primer v načrtu tako »Iris« kot »Ribba« in »Iskra«. V združenem podjetju — kombinatu — bi bilo mogoče smotno, ceneje in hitreje uresničiti te načrte v obsegu, ki bi zadoščal za potrebe vseh združenih podjetij.

Isto velja za načrt »Irisa«, postavitvi litografijo z zmogljivostjo 3 milijonov listov na leto. Ta obseg proizvodnje bi zadoščal za vsa tri, sedaj samostojna podjetja ribje redelovalne industrije.

Omenimo naj le še to, da je razdalja med posameznimi podjetji, ki bi mogla imeti v

kombinatu kot samostojni obrati po potrebi vsak svoj lastni obratni dohodek, tako majhna, da omogoča pravilno in smotno razporeditev ter specializacijo zaposlenih in enoten sistem delavne dohodka.

O vsem tem so že razpravljali pristojni organi družbene upravljanja prizadetih podjetij in pristali na združitve. S poročilom komisije sta se strinjala tudi svet za pomorstvo in ribištvo ter svet za kmetijstvo, ki sta poročila poslujala na svoji zadnji seji. Poslovanje po novem se bo začelo 1. januarja 1959, dotlej pa bodo izdali ustrezne odločbe o reorganizaciji pristojnih ljudskih odborov. Samo »Ribba« bo za začetek ostal izven kombinata in tudi »usoda« redelovalnega obrata »Fructus« še ni popolnoma jasna. »Ribba« vežejo trenutno nekateri mednarodne obveznosti, omenim naj le ekspedicije v egiptovske vode, razen tega pa je treba prej temeljito proučiti organizacijo domačega trga glede preskrbe z važnimi ribami. Glede redelovalnega obrata »Fructus« pa še ni mogoče dokončno reči, ali bo njegove naprave mogoče izkoristiti v okviru kombinata. To bo šele pokazala bližnja prihodnost. F. M.

Ob robu dogodkov

Avstrijski tisk in Jugoslavija

Ni dolgo tega, kar je sode-lavka neodvisnega avstrijskega časopisa »Die Presse« objavila Jugoslavijo in v tem časopisu opisala svoje vtise s poti po naši domovini. Pri nas ni videla ničesar pozitivnega; prav nobena stvar ji ni bila všeč, v Beogradu pa ji celo zrak ni prijal...

Daleč smo od tega, da bi trčili, da smo svojo hišo že uređili tako, da nam je vsem prav in dobro. Zavedamo se naših pomanjkljivosti in nobenemu tujemu obiskovalcu prav nič ne zamerimo, če tudi on o njih piše, saj so sestavni del naše stvarnosti. Zamerimo pa vsakomur, ki pri nas namenoma išče samo napake, nevednosti in pomanjkljivosti in namenoma noče videti očitljivih dokazov, kaj smo že dosegli na poti naše socialistične izgradnje.

Moramo reči, da je takih tujih gostov, ki pri nas započajo samo negativno, izredno malo. Tudi gostje iz tistih držav, kjer je življenje urejeno še mnogo boljše kot pa v Avstriji in kjer imajo še mnogo višjo življenjsko raven, kot pa je avstrijska, vedo povedati mnogo lepega o tem, kar so opazili pri nas. In pogosto kažejo do naših pomanjkljivosti več obzira in razumevanja kot pa mi sami.

To zadnje pa nikakor ne moremo reči za avstrijske novinarje, kadar pišejo o Jugoslaviji. Članek Brigitte Weill smo vzeli samo kot enega najnovejših primerov njihovega pisanja o naši domovini, za katerega je značilna zlonamernost razna hudobna podtikavanja, deformiranje naše stvarnosti in podobno. Nič ne bomo pretirali če rečemo, da avstrijski časopisje kot celota nosi zastavo pred časopisjem vseh zahodnih držav v pogledu naprednega informiranja svojih bralcev o dogajanjih v Jugoslaviji.

Se več avstrijsko časopisje želi, zelo daleč prednjači pred vsem zahodnim časopisjem, kadar gre za obrekovanje sosednje Jugoslavije. Precej Sava se je že zilo v Donavo, odkar je avstrijsko časopisje pisalo o nas z vsaj malo dobrosamernosti. In to velja tako za neodvisni »Die Presse«, kakor za vladni »Wiener Zeitung« ali pa za »Neue Tageszeitung« ali pa »Neuer Kurier«, socialdemokratski »Arbeiter Zeitung« itd. itd., da šovinističnega in pravicističnega časopisja na čelu s »Salzburger Nachrichten« sploh ne omenjamo.

Zato se nam zdi, da lahko popolnoma upravičeno postavimo vprašanje: Kje je vzrok takega pisanja avstrijskega časopisja o naši državi in zakaj avstrijsko časopisje svoje javnosti ne obvešča objektivno o stvarnosti v sosednji Jugoslaviji?

Na to vprašanje mi sami seveda ne moremo odgovoriti. Odgovor mora priti z druge strani Karavanik. Lahko pa rečemo s polno gotovostjo, da sedanje stališče avstrijskega časopisja do Jugoslavije vse, kakor ne prispeva k boljšemu medsebojnemu spoznavanju in razumevanju med Jugoslavijo in Avstrijo in h krepiji njihovih dobrih medsebojnih odnosov. In še nekaj: prepričani smo, da dobri odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo niso samo v našem interesu, temveč tudi v interesu Avstrije. Če pa, da avstrijsko časopisje po tem — in to se nam zdi merodajno — da trdovratno zavrača svojo javnost na stališča, ki napram Jugoslaviji niso niti najmanj prijateljska.

M. P.

DOPIS IZ GRČIJE

Grška bilanca 1958

OD NABEGA STALNEGA DOPISNIKA

ATENE, 29. dec. Grški politiki so imeli te dni priložnost narediti bilanco svoje dejavnosti v preteklem letu. Čeprav je bila tema zadnje skupščinske debate Ciper, so vseeno šli dalje ter skušali rešiti cel kompleks vprašanj, ki so značilna za grške odnose z ostalim svetom in za njihove težave v zunanji politiki.

Zgodilo se je, da so v debati več kot doslej govorili o obveznosti, ki so jih prevzeli bivše vlade in stranke, ki so sedaj v opoziciji. Več bivših predsednikov vlad in zunanjih ministrov se je znašlo v težkih položajih, ko so morali odgovarjati na vprašanja, ki so za nekatero od njih pomenila spomin na neprijetne stvari in napake, ki se zdijo danes celo ljudem na galeriji nerazumljive. Pri tem je prišlo do polozajev, ki so bili za občinstvo nekaka »sovežitve« v resnem ozračju političnih razgovorov. Nekateri politiki so namreč trdili, da imajo na razpolago kopije dokumentov, ki lahko potrdijo njihovo tezo, medtem ko so drugi hkrati razpolagali s popolnoma drugimi kopijami o isti zadevi, ki so potrjevale ravno nasprotno stališče.

Med tem časom je vlada stala ob strani in pustila naj o napakah preteklosti razpravljajo tisti, ki so bili v obdobju od 1950 do 1955 ni oblasti.

Letos se je položaj v skupščini znatno spremenil. Namesto liberalne stranke, ki je bila doslej največja opozicijska grupacija, se je v klopih opozicije kot večina pojavila levičarska grupacija — demokratska levičarica (EDA). S tem pa je tudi vsebina razpravljanja o vladni politiki, odvisnosti ali neodvisnosti od politikov drugih držav postala drugačna, debata pa ostrejša in odločnejša.

Za razliko od prejšnjih opozicijskih strank, je EDA zavrnila vse obzire do Zahoda in se zavzela za politiko drugega velikega svetovnega bloka. Ta stranka se je zavzemala za politiko neodvisnosti do zahodnega bloka, ne da bi hkrati privarovala tudi neodvisnost do nasprotnih grupacij držav.

Na zadnjem skupščinskem zasedanju so se zadeve razčistile. Vsaj kar se tiče vlade. Le-ta je dala popolno pojasnilo kako razume neodvisno politiko svoje države. Čeprav Grčija pripada Atlantskemu paktu, vodi politiko, ki mora predvsem ustrezati interesom države. Tako pojasnilo je dal zunanji minister Averof ter ga dopolnil s primeri, ki naj bi dokazali, da se je vlada tudi v praksi držala teze načela.

Averof je v glavnem poudaril tri vprašanja iz grških odnosov s tujino, v katerih se stališča njegove vlade niso skladala z mnenjem Zahoda. Predvsem je to problem Cipra.

kjer so koncepcije zahodnih držav popolnoma nasprotno z grškimi. Isti primer je tudi glede odnosov Grčije do arabskih držav. Medtem ko je Zahod na tem področju nastopal predvsem s politiko sile, kolonialnega podjarmljevanja in ustvarjanja blokov, je bila Grčija za politiko gospodarske pomoči državam Srednjega vzhoda in Afrike. In končno, Grčija je imela osebne prijateljske odnose z Jugoslavijo, do katere je Zahod vodil drugačno politiko in imel drugačne koncepcije.

Ta politika se je manifestirala v grškem zadržanju ob priložnosti suezske krize, ko so bila njena stališča popolnoma drugačna od politike drugih zahodno-evropskih držav. Daje je tu treba upoštevati njeno stališče do dogodkov v Iraku (Grčija je prva priznala novo iraško vlado), vzdrževanje ob glasovanju za sprejem Kitajske v OZN v položaju, ko so ostale države NATO glasovale proti in vrsto podobnih manifestacij.

»To je bil izraz neodvisne politike, ki je bila popolnoma nasprotna politiki držav severno-atlantskega pakta v nekaterih vprašanjih — je poudaril Averof, ki pa tega — kakor v ostalem niče v Grčiji — ni razumel kot izraz prekinitve s to organizacijo, temveč kot potrebo države, da sama zaščiti svoje interese tam, kjer so ogroženi.

Na isti skupščinski seji je vlada po svojem zunanjem ministru proglasila tudi načelo prijateljstva z vsemi.

Tako je beseda neodvisnost in neodvisna politika države postala pojasnilo določene politike, ki je bila doslej pojasnjena samo v tisku. Vlada izvaja vrsto manifestacij svoje volje in ne dovoljuje vmešavanja od zunaj, kadar gre za interese njene države. To se je odražalo v številnih protestih pri državah NATO zaradi njihovega stališča o ciprskem vprašanju, v umiku grških oficirjev iz poveljstva v Smirni, ko so bile tamkaj organizirane protigrške manifestacije itd.

Hkrati je Grčija izboljšala svoje gospodarske odnose z nekaterimi vzhodno-evropskimi državami, kjer je našla tržišča za svoje proizvode, ki jih ni mogla prodajati na Zahodu. Z Zahoda so zaradi tega prihajale razne pripombe, češ da obstoja nevarnost pretesnega zblizanja države z Vzhodom, vendar se na to ni nihče ozil.

ral, ker je bilo mnogo bolj nevarno če ne bi prodajali tobaka, bombaža, južnega sadja in drugih proizvodov.

Na zadnjem zasedanju skupščine letos stranke v načelu niso mogle kritizirati vladnega namena voditi neodvisno politiko v skladu z interesi države. Pričakovalo se je, da se bodo tudi te stranke izrazile za politiko enakopravnega prijateljstva do vseh. Opozicijske stranke, ki podpirajo interese enega ali drugega velikega bloka sil, niso storile tega, ker so morda menile, da bi bile take izjave »neprimerne« ali »preuranjene«.

Sicer pa bodo imeli grški politiki v kratkem priložnost, da se bodo tudi sami pri bližnjih občinskih volitvah izjavili za načrt neodvisne politike svoje države, tako kot ga razumejo različne stranke v parlamentu.

Zarko Stojanović

Predsednik Tito s soprogo in predsednikom Indonezije Sukarnom v rezidencah v Djakarti pred odhodom na otok Bali

NOVO LETO V PEKINGU

V veselem razpoloženju

OD NABEGA STALNEGA DOPISNIKA

PEKING, 29. dec. (Tanjug). Tudi v Pekingu lahko po nekaterih znakih sklepamo, da so se noveletni prazniki že začeli. Vendar pa v tem mestu, kakor tudi v vsej državi, koledarsko leto še zdaleč nima tistega značaja splošno-ljudskega in družinskega praznika, kakršnega vedno bolj dobiva proslava novega leta drugod po svetu. V Pekingu, kot tudi povsod na Kitajskem, pripada to mesto še vedno tradicionalnemu kitajskemu novemu letu, »spomladanskemu festivalu«, ki pride po koledarju nekaj tednov po novem letu in ki ga stotine milijonov kitajskih kmetov proslavljajo kot simbol sprememb v naravi in kot znak, da je prišel čas, ko lahko zemlja ponovno sprejme vase prva pomladanska semena.

Vendar pa je koledarsko novo leto tudi v Pekingu državni praznik. Zato so se tudi v tem mestu pojavili znaki, ki kazajo, da je praznik že tu. Ti znaki niso samo pisane slike vsemogočega drobnega nakita po pekingskih izložbah, ali še boljše, to tudi niso posebni predpraznični rekviziti, ker so s pisanimi nakitom in tradicionalnimi izdelki fantazije iz voska in papirja pekingske izložbe založene tudi v navadnih, neprazničnih dneh. Tisto, pre čemer se je letos dalo najprej zaključiti, da so letošnji festivalski dnevi blizu, so bili pozivi v pekingskem tisku, na bi oskrbeli mesto z večjimi količinami živeža, da bi novo leto in »spomladanski festival« preživeli »vedrega duha in v veselem razpoloženju«.

Tež prvih glasnikov prazničnih dni so se najbolj razveselile pekingske gospodinjice, ker njihovo vsakodnevno izkustvo na mestnih trgih in v trgovinah, njihova stalna borba za nabavo osnovnih življenjskih potrebščin vseka-

kor ni mogla biti prevelika spodbuda za posebno veliko praznično razpoloženje.

Po uradnih podatkih je nastopila Kitajska v letošnjem letu v svojem kmetijstvu tak skok, karkršnega v zgodovini razvoja kmetijstva drugih dežel ni mogoče nikjer opaziti. Uradne statistike kažejo, da je znašal ta skok v primerjavi z letom 1957 približno 100 odstotkov. Vendar pa ob vseh teh ogromnih povečanjih in skokih stanje na pekingskem trgu pred novim letom ni bilo nič boljše. Med letošnjo zimo so na primer lahko pekingske gospodinjice kupile samo po 350 do 400 gramov svinjskega mesa in to vsak tretji dan za vse gospodinjstvo. Če se je zgodilo, da je kdo pozabil ali pa zaradi kakšnega drugega vzroka ni mogel na določen dan kupiti svojih 400 g mesa, je njegova pravica do te količine mesa propadla in je moral na novih 400 gramov čakati še tri dni. Prav tako se je dogajalo, če je predstavnik gospodinjstva prišel v vrsto na svoj določen dan prepozno (in vrste se začnejo ob treh ali štirih zjutraj), da so dobivali svoje obroke le tisti, ki so prišli prvi na vrsto, ostali pa so morali počakati do prihodnjice. Podobno je bilo tudi pri preskrbi z govejim in ovčjim mesom, vendar pa s to razliko, da znaša posamezni obrok pol kilograma mesečno. Jajca, mleko, olje in sladkor prav tako zadevajo stroge restrikcije, pred koncem decembra pa se je lestvica racionaliziranja razširila tudi na zelenjavo. Pred nekaj dnevi je začelo veljati, da lahko pekingsko gospodinjstvo kupi dnevno na enega člana samo nekaj več kot 100 gramov povrtnine, to pa se v glavnem nanaša na zelje, krep, krompirja, čebule in drugih vrst zelenjave, če tako skoraj ni več na pekingskih trgih.

Maroko ne bo devalviralo

Rabat, 29. dec. (Reuter-AFP). Maroška vlada je danes sklenila spremeniti vrednost domače valute v odnosu do francoskega franka. To je posledica devalvacije, ki jo je objavila pariška vlada pred dvema dneva. Maroko je bil pred tremi leti francoski protektorat, po proglasitvi neodvisnosti, poleti leta 1956, pa je ostal še nadalje v tako imenovani coni francoskega franka. V prihodnjem se bo en maroški frank menjal za 1,17 francoskega franka. Istosčasno je vlada sprejela sklep o delni konvertibilnosti maroškega franka.

Funk plača kazen

Berlin, 29. dec. (AP) Zahodno-nemško sodišče za denarčičko je obsodilo bivšega Hitlerjevega gospodarskega ministra Walterja Funka na denarčno kazen v znesku 10.900 mark. Obsojen je zaradi dejavnosti v času nacističnega režima. Funk je najprej odsedel enajst let v zaporu za vojne zločince v Spandau, nakar se je po osvoboditvi leta 1957 nastanil v Frankfurtu. V času izreka obsodbe ni bil prisoten. Višina globe, ki jo bo moral plačati, je enaka znesku, ki ga ima v neki zahodnoberlinski banki.

Evropski valutni sporazum

Spremembe v denarnem poslovanju zahodnoevropskih držav so velike

Ob večkratnih podaljšanjih Evropske plačilne unije se je pokazalo, da je od leta do leta več držav v stanju izvesti več ali manj popolno konvertibilnost svojih valut in da bi zaradi tega morala na mesto Evropske plačilne unije stopiti drugačna organizacija plačilnega prometa med državami — članicami OEEC (Organizacija za evropsko gospodarsko sodelovanje). Zato je bila večina držav za zamenljivost valut že julija 1955, ko so sklenili pogodbo o Evropskem valutnem sporazumu, ki naj bi nadomestil Evropsko plačilno unijo.

Plačilni promet med včlanjenimi državami se bo v bodoče na podlagi novega sporazuma še nadalje razvijal na osnovi večstranskosti, vendar ni avtomatično povezan s sistemom kreditiranja, ki je bil dosedaj v veljavi. Najvažnejša sprememba v tej zvezi se nanaša na tečajje, ki se bodo uporabljali v tem prometu. Dosedanje vezanje na paritete, oziroma fiksno določene tečajje bo zamenjano z uporabo tečajev.

ki bodo lahko fluktuirali v določenih, vendar razmeroma ozkih mejah, ki se skladajo z mejami, ki jih je določil Mednarodni valutni sklad. Poleg tega se spremeni tudi način mesečnega obračunavanja. Uvedena je novost izredno kratkoročnega kreditiranja za primer nastalih saldov. Meja za tako kreditiranje je določena za vsako državo posebej in znaša po sedanjem stanju 257 milijonov dolarjev, vendar se lahko izpremeni v primeru potrebe.

Najvažnejša sprememba pa je v sistemu kreditiranja. Dosedaj je bilo kreditiranje avtomatično, saj je morala vsaka včlanjena država svoje nastale primanjiljave poravnati s 75% plačilom v zlatu, medtem ko je za ostalih 25 odst. dobila kredit od unije. Posledica tega je bila, da so nastali avtomatično veliki upniški ali dolžniški saldi, ki so pretili, da postanejo nevarnost za nadaljnje nemoteno poslovanje unije. Tako je znašal konec novembra 1948 nemški kredit uniji 994,5 milijona računskih enot (dolarjev), belgijsko-luksemburški kredit 151,6 milijona enot itd., medtem ko je znašal dolg Velike Britanije 353,3, Francije pa 476,1 milijona enot (dolarjev) itd.

Za nadomestitev tega sistema kreditiranja je predvidena v Evropskem valutnem sporazumu tudi ustanovitev posebnega sklada, ki bi dajal kredite včlanjenim državam po posebnem postopku. Ta sklad naj bi imel 600 milijonov dolarjev, od katerega naj bi unija dala iz svojih sredstev 271,6 milijona do-

ljarjev (ta sredstva so pravzaprav osnovna glavnica, ki jo je dala na razpolago uniji ZDA), medtem ko naj bi včlanjene države prispevale po posebnem ključu 328,4 milijona dolarjev. Ta sklad bo posebnega pomena za tiste države, ki so bile že prej dolžniki unije, vendar je gotovo nereseno vprašanje, če bodo ta sredstva zadostovala za vse ogromne potrebe zlasti nerazvitih držav OEEC, to je zlasti Turčije in Grčije. Za financiranje potreb teh držav se bodo morala dobiti sredstva drugje in na drug način.

Poleg teh najvažnejših značilnosti pa moramo omeniti še novost, da se na podlagi predpisov sporazuma opravlja obračun samo v dolarjih, torej ne v zlatu ali dolarjih.

Zaradi novega načina poslovanja v primerjavi z Evropsko plačilno unijo so znatno razširjene funkcije direktorija novega sporazuma. Direktorij ni več samo organ OEEC, ki naj skrbi za več ali manj tehnično stran večstranskega valutnega poslovanja med včlanjenimi državami, temveč bo postal samostojnejši, zlasti pa bo imel odločilno besedo pri dodeljevanju sredstev iz sklada v obliki kreditov. Vsaka država, ki bo zaprosila za taka sredstva, bo prišla na rešeto z najrazličnejšimi ugodnimi in neugodnimi vprašanji, kakor n. pr. glede garancij za dodeljene kredite in podobno.

Poleg tega pa je tudi novi sistem plačilnega prometa veliko ožje povezan z ukrepi na področju blagovnega prometa in prometa storitev, medtem ko za večjo sprostitve kapitalnega prometa še niso danj pogojli. Vsekakor pomeni uveljavljanje Evropskega valutnega sporazuma velike spremembe v plačilnem prometu med včlanjenimi državami, kar bo vplivalo tudi na plačilni promet drugih držav z včlanjenimi državami. D. Potočnik

Poziv v »Pravdi«

Uvodnik v »Pravdi« poziva vse države, naj združijo svoje napore za preprečitev vojne

MOSKVA, 29. dec. (Tanjug). Moskvska »Pravda« je objavila danes uvodnik, ki na pragu novega leta poudarja poziv Sovjetske zveze narodom in državam, naj združijo svoje napore v borbi za varnost narodov in za preprečitev vojne. Casopis opozarja na sovjetske predloge o Berlinu in letošnjo začasno ukinitve jedrskih poskusov, zatem pa dodaja, da ZDA in Velika Britanija niso šle za sovjetskim zgledom, temveč sta nasprotno začeli z novo intenzivno vrsto jedrskih poskusov.

»Pravda« prav tako opozarja na moč sovjetskih oboroženih sil, ki imajo, kot je rečeno v članku, poleg ostalega najbolj sodobnega orožja, tudi »interkontinentalne rakete« — nosilce močnega termounuklearnega orožja.

V nadaljevanju pravi članek, da je Sovjetska zveza za sporazumno rešitev vprašanja Berlina, kot tudi, da ne zavrže predlogov učitev zahodnih predlogov. Če pa ne bodo dosegli nobenega sporazuma, bo sovjetska vlada nemški Demokratični republik

Pom'lostitev v Tuniziji

Tunis, 29. dec. (AFP) Predsednik tunizijske republike Habib Burgiba je danes podpisal dekret, s katerim je pomislil petorico Tunizijcev, ki so jih 23. decembra pod obtožbo, da so kovali zaroto proti sedanjemu režimu v Tuniziji, obsodil na smrt. Ti ljudje so bili prav tako obtoženi, da so pripravljali atentat na šefa tunizijske države.

Branko Bogunović

TELEGRAMI

ALEKSANDRIJA — Sindikalni voditelji ZAR, Iraka in Adena so sklenili ustanoviti konfederacijo arabskih sindikatov petrolejske in kemične industrije. To združenje bo koordiniralno delovanje sindikatov v celotnem arabskem svetu.

PARIZ — General de Gaulle je od posebnega gvijskega odposlanca Nabil Juola sprejel poslanico predsednika gvijske vlade Seku Tureja. Od francoskega premiera pa je prav tako sprejel posebno poslanico za predsednika vlade bivše francoske posesti.

KARACI — V enem tednu je od epidemije gastro-entertisa umrlo 141 oseb.

OSLO — Norveško-španski komite je protestiral proti aretacijam, do katerih je nedavno prišlo v Madridu. V posebnem pismu španski vladi obsoja dejstvo, da v zahodni Evropi še vedno obstaja fašistična država, ki ne spoštuje načela človeških pravic.

WASHINGTON — Tukaj bodo kmalu objavili sporočilo o posojilu ZDA Argentini, ki znaša 300 milijonov dolarjev. Posojilo bo stabiliziralo argentinski denar.

INNSBRUCK — Od štirih ljudi, ki jih je nedavno zasul velik snežni plaz v bližini Innsbrucka, so rešili le dva.

LONDON — V članku, ki ga je objavil laburistični poslanec britanskega parlamenta, Francis Noel Baker, po obisku v Moskvi, je izražena potreba po sestanku najvišjih predstavnikov Vzhoda in Zahoda.

NEW YORK — Sindikat newyorških prodajalcev časopisov je sprejel sklep, da se bo stavka po 19 dneh končala. Poslodajalci so ugodili njihovim zahtevam.

Naravoslovje v učnem načrtu

Ko razpravljamo o osnutku novega učnega načrta za reformirano gimnazijo, ne moremo mimo obravnavanja vloge naravoslovnih ved v splošni izobrazbi, kajti današnje življenje je neločljivo povezano z dognanji na vseh področjih naravoslovja. Naravoslovne vede so nepogrešljive pri oblikovanju marksističnega svetovnega nazora in odnosa do družbe, kakor tudi pri premagovanju neznanstvenih, mističnih, preživskih pojmovanj. So torej izredno pomembne čimtelj pri oblikovanju kulturne, aktivne in konstruktivne osebnosti v učno-vzgojnem procesu sodobne šole.

V skladu z družbenim pomenu nove gimnazije v šolskem sistemu mora biti urejen tudi pouk naravoslovnih ved, ki imajo v izobraževalnem programu povsem določeno vlogo. Njihova naloga je predvsem v tem, da se učence dokopije do pravih razumevanj materialne stvarnosti ter enotnosti neorganike in organskega sveta, do spoznanja o povezanosti pojavov in enotnosti narave. Gimnazija mora dati dozorevalnemu mlademu človeku temelje, na katerih bo kasneje v življenju lahko dalje oblikoval znanstveni dialektično-materialistični pogled na svet, obvladoval metode znanstvenega mišljenja in raziskovanje ter razvil delovno kulturo in povezanost teorije s prakso.

Ce bomo hoteli doseči v izobraževalnem programu naravo-

slovnih ved ta cilj, bosta morala to zagotoviti potek in vsebina pouka naravoslovja. Doseganja biologija kot ena izmed najvidnejših predstavnic naravoslovnih ved v učnem predmetniku ni v pouku omogočila, da bi si učence ustvaril pravi in jasen pogled v razvoj materije, v nastanek žive prirode. Vsa poglavja učne snovi iz botanike, zoologije in somatologije z vsemi potrebnimi in nepotrebnimi podrobnostmi dostikrat povprečnemu dijaku niso omogočila razumevanja moderne razvojne teorije. Nič bolj ni bilo s kemijo, ki je bila pretirano obremenjena z nadrobnostmi in formulami. Tako obravnavanje naravoslovnih predmetov v učnem programu niso zagotavljali, da bi učence na dialektični materialistični podlagi do umel pojave in zakonitosti v naravi, da bi naravo pojmoval kot celoto in se zavedal procesov, ki se v njej dogajajo, ob tem pa spoznal uspehe človekove ustvarjalnosti, napredek tehnike, dosežke sodobne proizvodnje in njihovo družbeno pogojenost.

Ustrežnejša organizacija učnega procesa bo omogočila, da se bo učence lahko doobraza seznanil, kako spreminja človek naravo oziroma materjo. Sodobnejši način pouka bo razvijal v njem sposobnost in smisel za razumevanje učenja, da se bo lahko loteval problemov, da jih bo analiziral, spoznaval in obvladal, ter tako hkrati razvijal sposobnost za načrtno delo in kritičnost, pa tudi za proučevanje problemov v šolskih laboratorijih in delavnicah. Te zamisli bo mogoče doseči le, če se bomo pri pouku naravoslovnih predmetov zavedali potrebe po enotnosti in celovitosti njenega proučevanja. Določen pojav ali proces v naravi, ki ga opazujemo, je dostikrat za opazovalca rezultat skritih vzrokov. Fizikalna, kemična, biološka ali kakršna druga izolirana neravznanstvena interpretacija pomaga človeku, da pojave lažje spozna in jih obvlada. Narava pa ostaja

enotna in celovita. Prav zato je potrebno medsebojno sodelovanje učiteljev s posameznih področij naravoslovja, kajti predmete se precej umetno delimo. Prav tako je nujna povezanost med naravoslovnimi in družbenimi vedami, ki jo med šolskimi predmeti posredujejo geografija in filozofija. Geografija je po svoji vsebini že tako na meji med naravoslovnimi in družbenimi vedami, filozofija pa dajejo tako rekoč vse vede vsebino za njeno problematiko.

Medsebojno vsklajevanje in povezovanje naravoslovnih predmetov bo nujno zato, ker bo omogočilo učenca lažje razumevanje posameznih naravnih zakonitosti, preprečevalo pa bo tudi nepotrebno ponavljanje gradiva in obravnavanje sorodne učne snovi v več različnih predmetih. Zavedati se je namreč treba, da ni cilj splošne izobrazbe iz naravoslovja, ki jo daje gimnazija, da bi do potanki obravnavali v učni snovi vsako posamezno naravoslovno vedo in njene metode proučevanja, kar je to stvar višje stopnje študija.

Temeljno načelo, ki je nedvomno vodilo strokovnjake pri oblikovanju in določanju osnutka učnega programa naravoslovnih predmetov, se izraža v težnji, da bi bila učna snov zgoščena in poglavitnih spoznanj, okoli katerih so razvrščeni elementi naravnih zakonitosti in druge zbirne podrobnosti. Tako

ne bomo le zmanjšali obsega učne snovi, marveč bo ta lahko tako tudi bolj učinkovito izkoriščena v učno-vzgojnem procesu.

Ob proučevanju vloge naravoslovnih ved ne smemo prezreti tudi njihovega tehniškega, ekonomskega in sociološkega vzgojnega vidika. Na temelju naravoslovnih dognanj se razvija sodobna proizvodnja, ta pa s prakso oplaja znanost za njen nadaljnji razvoj. Tako bodo učenci nujno spoznali, kako človek preobraža naravo in proizvodno, z delom v šolskih laboratorijih in delavnicah pa bodo v praktični dopolnjevali svoja spoznanja o ekonomiki in družbenih odnosih v razvoju proizvodnje, ki si jih bodo pridobili tudi pri pouku družbenih ved. Tako izoblikovan učni program bo nedvomno dal pravo kulturno vrednost posameznim učnim predmetom in posreduje celovitejšo splošno izobrazbo v okviru študentskega šolanja na reformirani gimnaziji. B. L.

Novoletni čas prihaja v Koper spremljan z raznolikimi prireditvami za vsakogar. Mladinski oder DPD Svoboda Koper uprizarja Spicarjevega »Martina Napuhka«, pravljeno igrilo, ki že vse dni privablja navdušene gledalce, da v gledališču neprestano odmeva smeh in čebljanje. Lutkovni oder pri okrajnem Svetu Svobode je za novoletni čas pripravil dve igrili: M. Vojtkove »Kako je Dedek Mraz odbaroval kučka in muc« in Marsičevo »V tretje gre rad«. Predstave imajo v Italijanskem kulturnem krožku, v mali gledališki dvorani in v Semečelu. Lutkarji iz Dijaškega doma pa predstavljajo malemu občinstvu Bevkovi igrili »Trbu« in »Razbojnik« in »Kmetič in volk«. Odraslim je namenjen »Veseli večer domačih viž in napevov«, ki jih izvaja »Veseli planšarji«. Razveseljivo je, kako odlično so obiskane vse predstave Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta, ki gostuje z »Zločinom in kaznijo«, dramatično igrilo romana Dostojevskega. — Seveda ima tudi Koper otroški sejem na trgu Revolucije in zadnjega dne starega leta se bo po koprskih ulicah sprehal Dedek Mraz s svojim spremstvom. — Slika je iz »Martina Napuhka«, pravljeno igrilo, s katero se je predstavil Mladinski oder. Sodelujejo tudi gojenci baletne šole, tehnično pomoč pa je nudil Zavod Primorske prireditve.

PRED PREMIERO „DON KARLOSA“

Razgovor s prevajalcem Franom Albrehtom

Cetrtega januarja bo ljubljanska Drama uprizorila Schillerjevo dramo Don Karlos. Naše gledališče bo s to uprizoritvijo počastilo 200-letnico rojstva velikega nemškega pesnika in dramatika. Ob tej prilo-

nosti smo naprosili Frana Albrehta, ki je dramo prvič prevajal oziroma prepsnil že pred tridesetimi leti, za kratek razgovor.

Na vprašanje o značaju in pomenu tega Schillerjevega dela je Fran Albreht odgovoril nekako s temle besedami:

»Don Karlos je tragedija oziroma dramska pesem, kakor jo sam imenuje, mladega Schillerja, ki se poleg Razbojnikov ter Kovačstva in ljubezni uvršča v ciklus njegovih revolucionarnih dram, čeprav se nekoliko razlikuje od prvih dveh: medtem ko se revolucionarnost teh dveh kaže v konkretnih akcijah in spopadih, se Don Karlos suče bolj v idejnem svetu, v abstraktnih sferah. In ker je to predvsem idejna drama, ni čudno, da je mestoma psihološko nekoliko izkonstruirana (opazno je to na primer pri enem od glavnih akterjev, markiju Pozl, čigar ravnanje ni vselej dovolj razumljivo oziroma utemeljeno). Vendar pa je delo prepojeno s tolikimi miselnimi in čustvenimi vrednotami in napisano s toliko močnatrno silo genialnega dramatika, da je kljub vsem nedostekom ob dobri izvedbi na

odru lahko smeraj resnično živelo. Občinstvo je vselej privlačil duh zanosnega svobodoljublja in pa požrtvovalno prijateljstvo dveh mladih ljudi, ki je prikazano v dram. Mislim, da naše gledališče prav zaradi teh dveh trajno živih elementov tudi uprizarja Don Karlosa in z njim proslavlja 200-letnico rojstva enega največjih dramatikov evropske klasične literature.

Samega me zanima, kako bo delo spregovorilo sodobnemu človeku, saj je po svojih stvarnih osnovah že nekoliko odmaknjeno, vendar pa menim, da je vse odvisno od uprizoritve.

In kaj nam lahko poveste o svojem prevodu?

»Na željo gledališke uprave sem Don Karlosa ponovno prevodil oziroma svoj prvi prevod bistveno predelal — in priznam, da sem imel ob prevajanju kljub Schillerjevemu mladostnim navdomim in nekaterim slabostim, znaten užitek. Don Karlos, ki ima v celoti okrog 5370 stihov, se igra na odru v zelo skrajni obliki. Ob prevajanju pa me je delo tako pritegnilo, da sem sklenil prevesti kompletan tekst, ki izide

Občni zbor Društva slovenskih skladateljev

Slovenski skladatelj se pred dnevi na obnem zboru pregledal delo svojega društva v letošnjem letu. Upravni odbor društva je vložil največ dela v izdajateljsko dejavnost in namerava temu tudi v prihodnje posvečati vso pozornost. Na obnem zboru so razpravljali o raznih prečih problemih, predvsem o pomanjkanju domače glasbene literature za mladinske zborove in orkestre, in pa o organizacijskih ter drugih stanovskih vprašanjih.

Udeleženci obnega zbora so soglasno ponovno izvolili dosedanjega upravnega odbora s predsednikom prof. Vilkom Ukmarjem. Tudi ostali odbori in komisije so ostali nespremenjeni.

Naslovna stran enega izmed prvih razstavnih katalogov — Hrvatskega umetniškega društva »Medulić«

Groharjeva razstava v Beogradu

8. januarja bodo odprli v Narodnem muzeju v Beogradu razstavo izbranih del slovenskega impresionističnega slikarja Ivana Grohara. Slike za to razstavo so bile izbrane iz nedavne Groharjeve razstave v ljubljanski Moderni galeriji. S to razstavo se bo začela vrsta izmenjav, ki jih bo organizirala Moderna galerija v povezavi z beograjskim Narodnim muzejem.

NOVOLETNO DARILO

OSREČUJE PRIJATELJE. RAZVESELITE JIH Z LEPO KNJIGO!

HCI, polplatno	460 din
IGRALEČ, broširano	200 din
KLJUČI sv. PETRA, polplatno	485 din
MORSKA ROZA, polplatno	390 din
MOULIN ROUGE, platno	900 din
O ČLOVEKOV DEJAVNOSTI, polplatno	170 din
PEPEL IN DIAMANT, polplatno	530 din
RAZKRINKANI VOHUNI, broširano	310 din
MEDVEDICE NIVA, slikanica	120 din
PO SLEDIVH RIMSKE VOLKULJE, broširano	200 din
POPOTOVANJE NA TONGATABU, slikanica	195 din
O FANTU, KI JE PO SUHEM JADRAL, slikanica	50 din
VRNITEV BLAZONOVIH, polplatno ..	200 din

Casopisno podjetje »SLOVENSKI POROČEVALEC« Ljubljana, Titova 5

OB 50-LETNICI JAKOPIČEVEGA PAVILJONA

Umetniški paviljon v Ljubljani

(JAKOPIČEV FAKSIMILE)

to primerjamo z današnjo stvarnostjo, ko so nam dejansko premalo celo sedanje velike galerijske ustanove. Kako temeljito potreben je bil paviljon, se je pokazalo že po tem, da se je zvrstilo kar 25 razstav že do leta 1923, ko je bil Jakopič zaradi prevelikih stroškov za vzdrževanje stavbe in svojih malenkostnih dohodkov prisiljen, da je paviljon prodal mestni občini. S tem je paviljon prešel tudi v območje

prizadevanj Narodne galerije, ki je bila takrat še društvo. Svojo pomembno vlogo je paviljon nadaljeval potem vse do leta 1947, ko je bila ustanovljena Moderna galerija. V prvem hipu se je zdelo, da bo lahko nova ustanova v celoti prevzela funkcijo razstavišča sodobnih umetnikov, vendar pa se je hitro pokazalo, da je po vojno umetniško življenje v Ljubljani tako bujno vzkipelo, da je še vedno potreben paviljon

ljon take vrste, kot je bil Jakopičev paviljon, ki pa je bil med tem časom že v zelo slabem stanju in je služil za delavnico kiparjem, pa tudi marsikateremu mlademu umetniku, za zasilno stanovanje. Leta 1954 je zato ljudski odbor Ljubljane znova obnovil Jakopičev paviljon in ta odšel v kar največji meri opravlja svoje pomembno poslanstvo.

Ko se danes spominjamo njegovega zaslužnega 50-letnega jubileja, je zato toliko bolj umestno, če so prav pod njegovo streho pripravili razstavo številnih publikacij in katalogov, ki so spremljali slovensko likovno življenje od leta 1900 do danes. Res so morda te publikacije navidez nekoliko dolgočasna registracija, vendar pa so ti dokumenti dragocen zapis o vzponu naše umetnosti in njeni vse večji uveljavitvi v družbi. Na sedanji razstavi v Jakopičevem paviljonu je zbranih skupno 330 katalogov in prospektov, od katerih jih je Jakopičev paviljon sam izdal 136, Moderna galerija 72, Narodna galerija 11, zatem pa še druge galerijske in muzejske ustanove v Sloveniji. Prav pri tem je videti, kako se razstava dejavnost širi iz centra tudi po drugih krajih, kot Maribor, Celju, Kranju, Kopru, Slovenjem Gradcu itd. Seveda še vedno ni bilo mogoče zbrati vsega dokumentarnega gradiva in zato bi bilo želeli, da bi se prav v zvezi s to razstavo ta zbirka še dopolnila in tako nudila osnovo za prihodnje in posebno izčrпно bibliografijo.

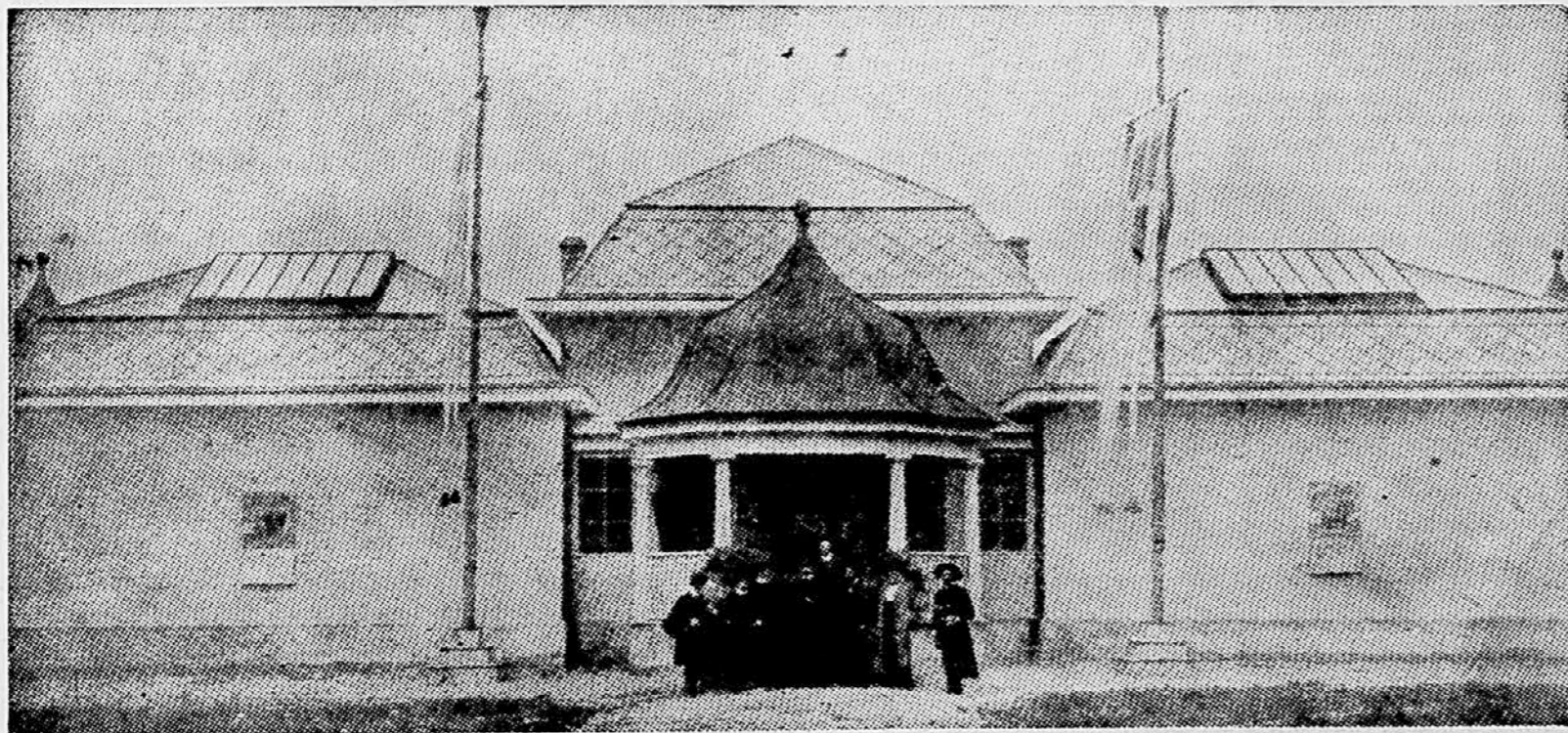
se uvrščajo danes v ta krog razstavljenih dokumentov najstarejši razstavniki katalogi, čeprav skromni, in nam že nekoliko tujih secesijskih grafičnih oblik ter polni domoljubnega patosa. V Seznamu in imeniku prve slovenske umetniške razstave leta 1900 je v uvodu Engelbert Gangel zapel: »Naš dan je tu! Dospel je k nam, brez hrupa a lep je, velik, pónos vzbujajoč...« Tudi formalni polom, ki ga je v takratni ožini doživela druga razstava leta 1902, tega vzgona ni mogel zadržati. In po nemškem katalogu iz Kazine leta 1907 ter katalogu slovenske razstave v Trstu istega leta, je končno leta 1909 nov katalog zabeležil prvo slovensko umetniško razstavo v Jakopičevem paviljonu. Vrata so se odprla ne samo domačim ustanoviteljem, ampak tudi bratjskim sosedom in tujcem. Katalog iz leta 1909 govori o razstavi hrvatskega društva Medulić, drugi o gostih češkega umetniškega društva. Vrata so se odprla ne samo domačim ustanoviteljem, ampak tudi bratjskim sosedom in tujcem. Katalog iz leta 1909 govori o razstavi hrvatskega društva Medulić, drugi o gostih češkega umetniškega društva. Vrata so se odprla ne samo domačim ustanoviteljem, ampak tudi bratjskim sosedom in tujcem.

Seveda ni bilo mogoče zbrati vsega dokumentarnega gradiva in zato bi bilo želeli, da bi se prav v zvezi s to razstavo ta zbirka še dopolnila in tako nudila osnovo za prihodnje in posebno izčrпно bibliografijo. S kolikšnim dostojanstvom preko likovnih publikacij zna

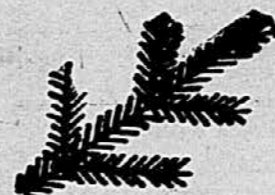
ni tudi po širokem svetu, ki se zanje zanima. To zanimanje izraža prav gotovo že čisto formalno dejstvo, da za naše kataloge, dobivamo v zamenjavo številne dragocene publikacije najpomembnejših svetovnih umetnostnih centrov.

Jakopičev paviljon, ki je ob svoji 50-letnici pripravil to razstavo katalogov, zaradi tega hkrati z drugimi galerijskimi ustanovami ne namerava zaostajati v svoji nalogi tudi v bodoče, seveda v okviru širše ljubljanske in slovenske perspektive. Predvsem namerava še v bodoče nuditi možnost mladim, da se prvič predstavijo javnosti, hkrati pa podajati tudi zaključene manjše retrospektive že znanih umetnikov, posredovati sodobne umetnostne razstave raznim krajem v republiki ter vzdrževati med-republične in mednarodne izmenjalne stike. Med konkretnimi razstavami, ki jih predvideva v prihodnjem letu, so razstave slikarke Mire Pregljene, hrvatskega grafika Zlatka Price, srbske kiparke Olge Jevrić, grafike s socialno tematiko, male plastike, razstavo jugoslovanskih naimnih umetnikov, širšo razstavo bratov Vidmarjev, razstavo beograjskega slikarja Ivana Tabakovića ter nastope domačih avtorjev, kot Majerja, Gombača, Slane, Savišča in drugih. Nedvomno je tudi koristna pobuda, da bi se paviljon v bodoče ne samo zaradi delne gmojne podpore, ampak tudi zaradi nadaljnje razvijanja slovenske likovne kulture v praktičnem življenju tesneje povezal s slovensko predelovalno industrijo ter prirejal študijsko zaključne razstave posameznih izdelkov.

Ob častitljivem jubileju ostaja tako v paviljonu, ki ga je postavil nekoč bradati umetnik z mladim srcem, še nič koliko mladega poleta za razvoj slovenske umetnosti. B. Pogačnik

Jakopičev paviljon ob postavitvi leta 1908

INDUSTRIJSKO PODJETJE

»Agroindus«

LJUBLJANA
Z OBRATOM V ZALOGU

ZELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN UPORABNIKOM NAPRAV TER DELOVNIM KOLEKTIVOM SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO

7953-R

KOLEKTIV
TRGOVSKEGA
PODJETJA

»ZARJA«
JESENICE

ZELI
VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM
IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM
SREČNO
IN USPEHA POLNO

NOVO LETO 8028-R

GRADBENO PODJETJE

»GRANIT«

SLOVENSKA BISTRICA

IZVRŠUJE VSE NIZKE IN VISOKE GRADNJE SOLIDNO IN PO KONKURENCNIH CENAH. — NADALJE OPRAVLJA VSA OBRTNIŠKA DELA V SVOJIH LASTNIH DELAVNICAH. PRIPOROČA SE KOLEKTIV.

»KOT«

TOVARNA KOVINSKEGA OKOVJA
TACEN 38, LJUBLJANA, ŠENTVID

Izdeluje: okovje za usnjeno in obutveno galanterijo.
Kolektiv želi vsemu delovnemu ljudstvu srečno in uspehov polno leto 1959 in se priporoča.

TRGOVSKO PODJETJE

»KOVINA«

LJUBLJANA — Stritarjeva 7

SE PRIPOROČA ZA NAKUP ŽELEZNIH V SVOJIH SPECIALIZIRANIH POSLOVALNICAH:

»KLADIVAR«, LJUBLJANA, Zaloška 21
»IDEAL«, LJUBLJANA, Wolfova 6
»PRIKOSI«, LJUBLJANA, Miklošičeva 15
»VERIGA«, LJUBLJANA, Celovška 59
»OKOVJE«, ŠENTVID 91, nad Ljubljano

Obenem želi svojim odjemalcem, dobaviteljem in vsem delovnim kolektivom mnogo uspehov v
NOVIH LETU 1959
ter se jim zahvaljuje za doseganje naklonjenost.

Tovarna volnenih
in vigogne izdelkov
MARIBOR
Jezdarska ulica 8

V NOVIH LETU 1959
ZELI MNOGO SREČE
IN USPEHOV
SVOJIM CENJENIM
STRANKAM

KOLEKTIV
PEKARNE LASKO

TER SE JIM
SE VNAPREJ
PRIPOROČA 7906-R

CENJENIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM TER OSTALIM DELOVNIM LJUDEM ŽELI

KOLEKTIV
**TOVARNE ČIPK IN VEZENIN
BLED**

SREČNO NOVO LETO 1959 TER SE SE
NADALJE NAJLEPŠE PRIPOROČA. 7748-R

KOLEKTIV
SPLOŠNO
GRADBENEGA
PODJETJA

»SAVA«

JESENICE

želi vsem
sorodnim podjetjem
in investitorjem
srečno
in uspeha polno

NOVO LETO 8026-R

GROSISTIČNO
TRGOVSKO
PODJETJE

MERKUR

LJUBLJANA
Trubarjeva 1

ZELI VSEM SVOJIM
CENJENIM
ODJEMALCEM IN
POSLOVNIM
PRIJATELJEM

SREČNO NOVO LETO
1959

Zahvaljujemo se za naklonjenost. Priporočamo se za nadaljnje dobre poslovne odnose. 7958-R

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Parmova 33

*želi vsem svojim odjemalcem
in poslovnim prijateljem
srečno in uspešno novo leto 1959*

Priporoča se za nadaljnjo naklonjenost

Delovni kolektiv želi vsem svojim strankam
in poslovnim prijateljem mnogo zadovoljstva
in uspehov v NOvem LETU!

PARNA PEKARNA, Slovenska Bistrica

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM ŽELIMO
V NOvem LETU 1959 MNOGO SREČE, ZADOVOLJSTVA
IN USPEHOV, ZLASTI PA SE SVOJIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM.

SPP »SLIKOPLESK«
MARIBOR, Tržaška c. 44

7788-R

SVOJIM DRAGIM GOSTOM, ŽELI SREČNO
IN ZADOVOLJNO NOVO LETO IN SE JIM SE
V NAPREJ PRIPOROČA KOLEKTIV

Restavracije »KOPER«, Celje

OB VSTOPU V NOVO LETO 1959,
ŽELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM,
MNOGO USPEHOV KOLEKTIV:

SAVINJSKEGA TRGOVSKEGA PODJETJA, POLZELA
s poslovalnicami 1, 2 in 3 POLZELA, GOMILSKO,
LETUŠ IN ANDRAŽ.

GRADBENO PODJETJE

BLED

IZVAJA VSA GRADBENA DELA NA VISOKIH IN
NIZKIH GRADNJA, ŽELI VSEM INVESTITORJEM,
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM
USPEHA POLNO NOVO LETO 1959.

7747-R

KAROSERIJSKA DELAVNICA VIR — DOMŽALE

IZDELUJE IN POPRAVLJA VSE VRSTE KAROSERIJ
OSEBNIH IN TOVORNIH AVTOMOBILOV.
CENJENIM STRANKAM SE PRIPOROČAMO.
KOLEKTIV ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM
SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1959.

7742-R

TOVARNA KOVČKOV IN USNJIENIH IZDELKOV

»TOKO« DOMŽALE

Želi svojim dobaviteljem, odjemalcem in delovnim ljudem
obilno srečo in uspeha v NOvem LETU 1959.
Nudimo vse vrste izdelkov usnjene galanterije, usnjene
kovčke, kovčke iz lepenke, aktovke, listnice, denarnice,
rokavice itd.

7952-R

KOLEKTIV PODJETJA

AVTOOBNOVA

ŠEMPETER PRI GORICI

VOŠČI SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO
1959 VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE
TER SE PRIPOROČA SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM.

8038

Križevske opekarne

Križevci pri Ljutomeru

IZDELUJEMO: ZIDAKE, VOTLAKE Bn4,
Bv4, STROPNIKE, RAPID IN SAT,
PAROLITNE PLOŠČE, STRESNIKE,
ORNAMENTNO OPEKO IN DRUGE
IZDELKE.

MNOGO USPEHA IN ZADOVOLJSTVA
V NOvem LETU ŽELI VSEM CENJENIM
ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM

KOLEKTIV

7783

LESNO
KONSTRUKCIJSKO PODJETJE

L J U B L J A N A
Parmova ulica 53

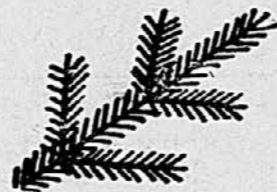
Želi vsem svojim odjemalcem in
poslovnim prijateljem srečno in
uspeha polno NOVO LETO 1959!

7826-R

Projektira, izdeluje in
montira:

vse vrste lesenih kon-
strukcij ostrišij, odrov in
opažev mostov, montaž-
nih lesenjač in hiš, pavil-
jonov, stopnic, lesenih
oblog, stropov in sten,
oken in vrat — opremo
lokalov in birojev, kvali-
tetno iz garantirano su-
hega in zdravega lesa —

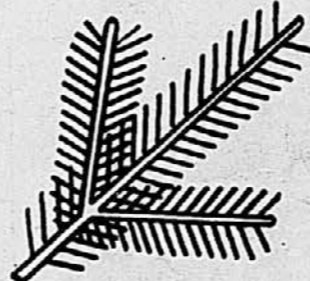
Zadružna hranilnica in posojilnica r. z. z. d. j. LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 4

S PODRUŽNICAMI V RIBNICI
NA DOL., RAKEKU IN V LITJI

ŽELI VSEM SVOJIM KOMITENTOM
IN VLAGATELJEM SREČNO IN
USPEŠNO NOVO LETO 1959.

8031-R

Vsem ustanovam,
podjetjem
ter vsemu
delovnemu ljudstvu
naše socialistične
Jugoslavije
želijo srečno
in uspeha polno
NOVO LETO 1959:

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR
OKRAJNI ODBOR SZDL
OKRAJNI KOMITE ZKS
OKRAJNI KOMITE LMS
OKRAJNI ODBOR ZB

Novo mesto

Delovni kolektiv
tovarne
elektromateriala
Crnuče pri Ljubljani

„ELMA“

POSILJA TOVARISKE POZDRAVE IN ŽELI VSEM DELOV-
NIM KOLEKTIVOM SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO
LETO 1959.

8035-R

VSEM INVESTITORJEM, SORODNIM PODJET-
JEM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM TER VSEM
DELOVNEMU LJUDSTVU ŽELI SREČNO IN
USPEHA POLNO NOVO LETO

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

»PIONIR«

NOVO MESTO

Izvršujemo vse vrste objektov visokih in nizkih gradenj

SE PRIPOROČAMO

8021-R

SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959
ŽELI SVOJIM CENJENIM ODJEMALCEM IN DOBA-
VITELJEM, TRGOVSKO PODJETJE ZA TEKSTIL IN
GALANTERIJU NA VELIKO

»TKANINA — GALANTERIJA« CELJE

IN SE SE NADALJE NAJTOPELEJE PRIPOROČA
7817-R

SREČNO NOVO LETO
VOŠČIJO SVOJIM
CENJENIM
POTROŠNIKOM

Trg. podj. »IZBIRA«, Rogatec
Trgovina »ROGATEC«, Rogatec
TRGOVSKI MAGAZIN, Rogatec

ter se obenem priporoča-
mo, da se še v bodoče
oekrbujejo z vsem našim
blagom v naših trгови-
nah.

7947-R

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

„Fructal“

sadno likerskega kombinata v AJDOVŠČINI

ŽELI VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN VSEM DELOVNIM LJUDEM JUGOSLAVIJE
SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959!

8036

SVILANIT KAMNIK

ŽELI CENJENIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM PRI-
JATELJEM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM SREČNO
IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1959!

KOLEKTIV SE V NAPREJ TOPLO
PRIPOROČA.

Vsem poslovnim prijateljem
želi srečno NOVO LETO

Commerce

zastopstvo inozemskih tvrdk
Ljubljana, Tomšičeva ul. 3
7956-R

Novoteks

TEKSTILNA TOVARNA

Novo mesto

DELOVNI KOLEKTIV
ŽELI MNOGO SREČE
IN DELOVNIH USPEHOV
V NOvem LETU

1959

VSEM KOLEKTIVOM
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM

VELEBLAGOVNICA

nama
Ljubljana, pri Pošti

želi vsem svojim odjemalcem in dobavite-
ljem srečno in uspehov polno novo leto

1959

KOLEKTIV PODJETJA
nama

7957-R

Kolektiv Splošno-gradbenega podjetja
»GORENJC«
 RADOVLJICA

ZELI VSEM DOBAVITELJEM IN INVESTITORJEM
 SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO 1959!
 8030

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM, DOBAVITELJEM
 IN VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU, ZELI
 SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959

DELOVNI KOLEKTIV

**KEMIČNE TOVARNE
 DOMŽALE**

7951-R

MNOGO USPEHA V NOvem LETU
 ZELI SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM,
 ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM
 TER VSEM DELOVNIM LJUDEM

**Slatinsko podjetje
 RADENSKA SLATINA —
 Slatina Radenci**

**Lesno
 Industrijsko
 Podjetje
 POSTOJNA**

z obrati v Belskem, Ko-
 ritalah, Ravniku in Pod-
 gradu pri Planini, želi
 vsem poslovnim prijate-
 ljem ob Novem letu 1959
 mnogo sreče in jim želi
 nadaljnjih uspehov pri
 delu.

7795-R

Delovni kolektiv
**tovarne dokumentnega
 in kartnega papirja**

Radeče pri Zidanem mostu

CESTITA ZA NOVO LETO POSLOVNIM PRI-
 JATELJEM IN VSEM DELOVNIM KOLEKTI-
 VOM TER JIM ZELI, DA BO LETO 1959
 SREČNO IN ZADOVOLJNO

DELOVNI KOLEKTIV
Tovarne pisalnih strojev

**TOPS
 LJUBLJANA**

ZELI VSEM CENJENIM ODJEMAL-
 CEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM,
 SODELAVCEM, KAKOR TUDI VSEM
 DELOVNIM LJUDEM, SREČNO NO-
 VO LETO 1959. — TER JIM ZELI,
 DA BI DOSEGLI V BODOČE SE VEČ
 USPEHOV PRI DELU ZA NAPREDEK
 NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE.
 8034-R

Ob zaključku poslovnega leta 1958, se kolektiva veletrgo-
 vine »Petrošnik« in veletrgovine »Koloniale — Zivila«,
 CELJE

zahvaljujeta vsem cenjenim poslovnim prijateljem, za
 uspešno sodelovanje. S. 1. Jan. 1959, se obe podjetji zdru-
 žita in bo novo podjetje poslovalo pod

firno »MERX« Celje

trgovsko podjetje na debelo, s specifičnim in ko-
 lonialnim blagom ter gospodinjstvi potrebščinami. Pod-
 jetje bo imelo svoj sedež v Celju, Tomšičev trg 3. Do
 nadaljnega bodo poslovala skladišča v Celju: števil. 1 Ma-
 riborska c. 17, števil. 2 Tomšičev trg 3, prodajni oddelek
 Tomšičev trg 5, skladišče alkoholnih in brezalkoholnih
 pijač Levstikova ul. 6 ter blagovna skladišča v: Smartnem
 ob Paki, Slovenjem Gradcu in Prevaljah.

Vabimo vse naše poslovne prijatelje k čim uspešnejšemu
 sodelovanju v bodočem poslovanju ter želimo zadovoljno
 in uspešno polno leto 1959!

»SLAVICA«

trgovsko podjetje
 z industrijskim blagom
 na veliko
KOPER

ZELI
 VSEM DELOVNIM
 LJUDEM
 SREČNO
 IN USPEHOV POLNO
 NOVO LETO 1959.
 SVOJIM ODJEMALCEM
 IN DOBAVITELJEM
 SE SE V NADALJE
 PRIPOROČA!
 7962-R

SREČNO
 NOVO LETO 1959
 ZELI
 VSEM SVOJIM
 CENJENIM
 ODJEMALCEM
 KOLEKTIV
 trgovskega podjetja
**»PRI LIVARJU«
 STORE**

**Občinski ljudski
 odbor Ptuj**

Z VSEMI GOSPODAR-
 SKIMI IN DRUŽBENI-
 MI ORGANIZACIJAMI

CESTITA VSEM DE-
 LOVNIM LJUDEM IN
 ZELI V NOvem LETU
 1959 NADALJNJIH USPE-
 HOV PRI RAZVIJANJU
 NAŠE SOCIALISTIČNE
 DOMOVINE

DELOVNI KOLEKTIV
**NOVOMEŠKE OPEKARNE
 ZALOG PRI NOvem MESTU**

ZELI MNOGO SREČE IN USPEHOV VSEM
 SVOJIM ODJEMALCEM, DOBAVITELJEM IN
 VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU JUGOSLA-
 VIJE V NOvem LETU 1959!

ZA DOSEGO STANOVANJSKE IZGRADNJE IN NA-
 PREDEK, PRIPOROČAMO SVOJE KVALITETNE
 IZDELKE TUDI V BODOČE.

Vsem cenjenim
 potrošnikom
 in dobaviteljem,
 želi mnogo sreče
 in uspehov
 V NOvem LETU 1959

kolektiv
 SPLOŠNO
 TRGOVSKEGA
 PODJETJA
RADEČE

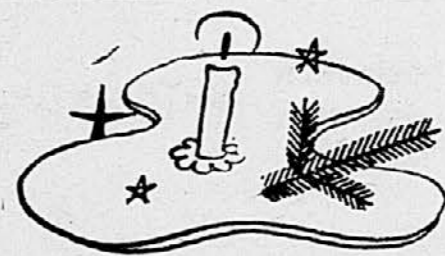
DELOVNI KOLEKTIV TOVARNE

**JARŠE
 PRI DOMŽALAH**

CESTITA ZA NOVO LETO POSLOV-
 NIM PRIJATELJEM IN VSEM DE-
 LOVNIM LJUDEM TER JIM ZELI V
 BODOČEM LETU MNOGO DELOV-
 NIH USPEHOV. — PRIPOROČAMO
 NAŠE PRIZNANE LANENE IN POL-
 LANENE TKANINE

7825-R

KOLEKTIV
 PODJETJA
**»Parna pekarno
 in
 slaščičarna«
 JESENICE**

ZELI VSEM SVOJIM
 POTROŠNIKOM
 SREČNO NOVO LETO
 IN SE PRIPOROČA.
 8028-R

**SPLOŠNA TRGOVSKA —
 IMPORT — EXPORT, KOPER**

ZELI VSEM POSLOVNIM
 PRIJATELJEM MNOGO
 SREČE IN USEHOV
 V NOvem LETU 1959

*Mnogo sreče in uspehov v novem
 letu, a mi želi delovni kolektiv*

**„Kovinotehne“
 Celje**

ELES
Ljubljana

Elektrogospodarska skupnost Slovenije

s svojimi električnimi podjetji,
podjetjem v izgradnji, prenosnim
podjetjem in upravo v Ljubljani

ZELI VSEM SVOJIM
ODJEMALCEM
ELEKTRIČNE ENERGIJE
IN VSEM SVOJIM
SODELAVCEM
SREČNO
IN USPEHOV POLNO
NOVO LETO 1959.

TRGOVSKO PODJETJE Z USNJEM
NA VELIKO IN MALO

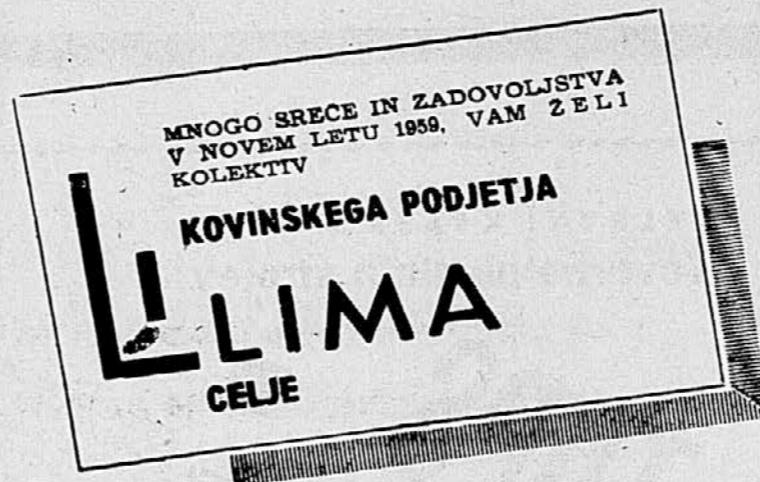
„ŠOŠTANJ“

LJUBLJANA - TRUBARJEVA C. 39

ZELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM
IN PRIJATELJEM USPEŠNO IN
SREČNO NOVO LETO **1959**

Tovarna organskih barvil CELJE

Zeli vsem delovnim kolektivom
mного uspehov v novem letu
1959 in se priporoča s svojimi
proizvodi, tekstilni, usnjarski in
papirni industriji.

MNOGO SREČE IN ZADOVOLJSTVA
V NOVEM LETU 1959. VAM ZELI
KOLEKTIV

KOVINSKEGA PODJETJA

LIMA

CELJE

TRGOVSKO PROIZVODNO PODJETJE

MLINOTEST AJDOVSCINA

ČESTITA VSEM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM
V NOVEM LETU 1959 TER JIM ZELI MNOGO
DELOVNIH USPEHOV.

Razen mlevskih izdelkov priporoča tudi svoje
prvovrstne izdelke: vseh vrst testenine po naj-
bolj ugodnih cenah. 8057

Franjo Kraljič

krojstvo
LJUBLJANA
DOŠTNIKOVA TRG 1
Telefon 21-583

OBILO SREČE IN ZA-
DOVOLJSTVA V NO-
VEM LETU 1959, ZELI
SVOJIM CENJENIM
STRANKAM

KOLEKTIV
TOVARNE
MESNIH IZDELKOV
Maribor - Košaki
7950-R

TOVARNA
ELEKTROKOVINSKIH
IZDELKOV

Elektrokovina

MARIBOR

ZELI VSEM SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM, DELOVNIM KOLEKTIVOM
IN POTROŠNIKOM

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1959

TRGOVSKO PODJETJE

„Podplat“

CELJE - STANETOVA ULICA 19

nudi raznovrstno sušje in ševlarske potreb-
iščine, po najnižjih dnevnih cenah ter se pri-
poroča za obisk in nakup.

ZELIMO DOBAVITELJEM IN KUPCEM USPEHA POLNO
NOVO LETO 1959.

KOLEKTIV PODJETJA

Avtoobnove

LJUBLJANA - BEŽIGRAD

ZELI VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN KOLEKTI-
VOM SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959

7773-R

SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1959 ZELI

vsem poslovnim
prijateljem
delovni kolektiv
podjetja

»Telekomunikacije«

LJUBLJANA-PRZANJ

Vsem svojim poslovnim
prijateljem in delovnim
ljudem želi v Novem
letu 1959
mного delovnih
uspehov

Gozdarska poslovna zveza

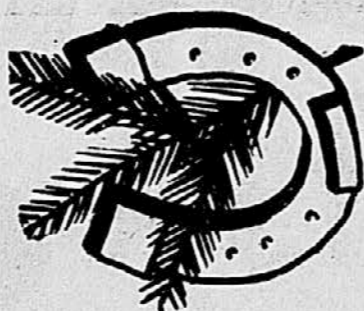
Ljubljana

Odskupuje in prodaja vse vrste hlode-
vine, gradbeni les, pilote, drogove, vse
vrste železniških pragov, celulozo,
jeziki les, surovine za tanin, drva in
vse vrste drugega tehničnega lesa.

DELOVNI KOLEKTIV

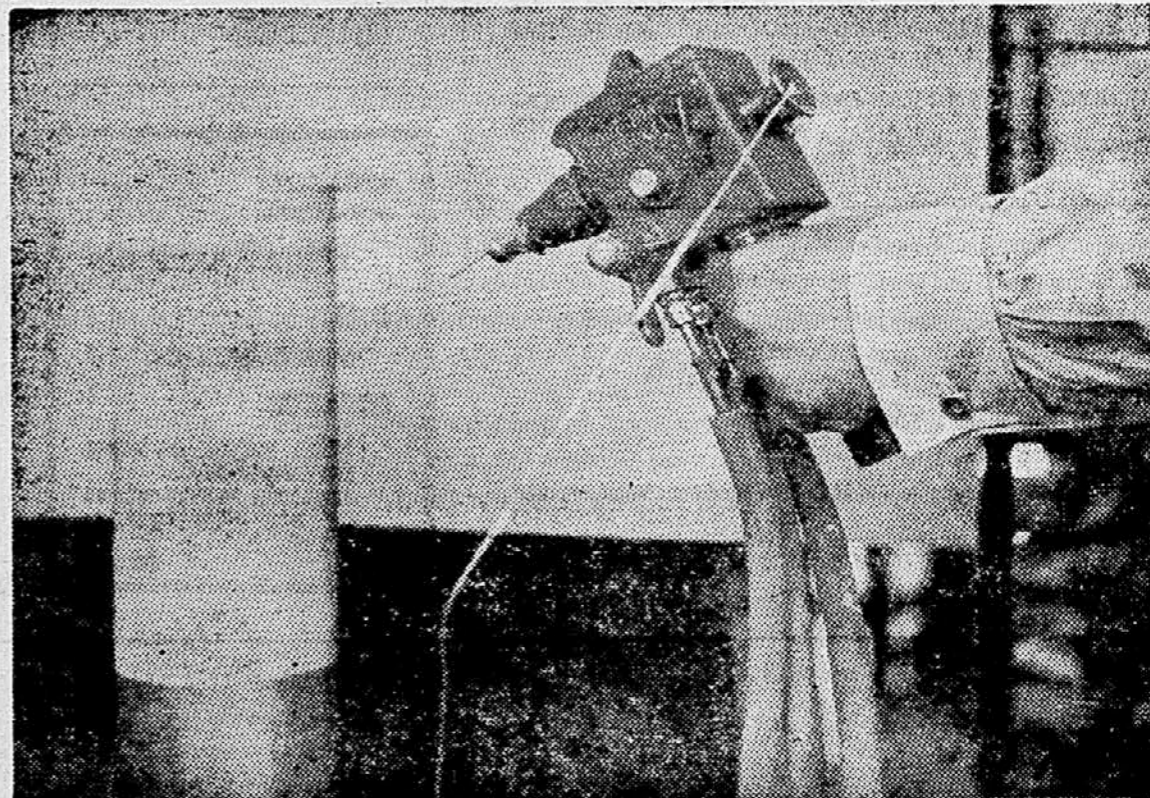
CEMENTARNE TRBOVLJE

1 OBRATI: RADEČE IN ZDANI MOST

ČESTITA VSEM SVOJIM PO-
SLOVNIM PRIJATELJEM IN
VSEM DELOVNEMU LJUD-
STVU OB NOVEM LETU TER
JIM ZELI, DA BI BILO LETO
1959 POLNO PLODNEGA DE-
LA IN USPEHOV.

C I N K A R N A

METALURŠKO KEMIČNA INDUSTRIJA

CELJE

ZELI SREČNO IN USPEHA POLNO NOVO LETO VSEM SVO-
JIM ODJEMALCEM IN BRATSKIM KOLEKTIVOM

OB TEJ PRILOŽNOSTI SPOROČA, DA IZDELUJE KVALI-
TETNO ŽICO IZ ČISTEGA CINKA (99,96% Zn), KI JO VEDNO
VEČ UPORABLJAJO PRI METALIZIRANJU S PISTOLAMI.

Interesenti, zahtevajte ponudbe!

»Metalka«

Trgovsko in uvozno podjetje

LJUBLJANA

»Tehnometak«

Trgovsko podjetje z železnino in tehničnim materialom

LJUBLJANA

obveščata vse svoje dobavitelje in odjemalce, da sta se po obojestranskem sporazumu združili. Združeno podjetje bo od 1. januarja 1959 poslovalo do nadaljnjega pod imenom

Metalka-Ljubljana

Parmova 33, tek. račun št. 600-11/1 - 57

Prosimo vse naše dobavitelje in odjemalce, da nam ohranite svoje zaupanje tudi v bodoče. Zagotavljamo, da bomo skušali z združenimi močmi v še večji meri poglobiti medsebojne poslovne zveze v obojestransko korist in zadovoljstvo.

Svojim dobaviteljem in odjemalcem ter vsem delovnim kolektivom voščimo

srečno novo leto 1959

DES

STROKOVNO ZDRUŽENJE PODJETIJ ZA DISTRIBUCIJO ELEKTRIČNE ENERGIJE V SLOVENIJI, Ljubljana

S PODJETJI:

- Elektro - Celje
- Elektro - Gorica
- Elektro - Kočevje
- Elektro - Koper
- Elektro - Kranj
- Elektro - Krško
- Elektro - Ljubljana mesto
- Elektro - Ljubljana okolica
- Elektro - Maribor mesto
- Elektro - Maribor okolica
- Elektro - Novo mesto
- Elektro - Sežana
- Elektro - Slovenj Gradec
- Elektro - Tolmin
- Elektro - Trbovlje
- Elektro - Žirovnica
- Elektrarna Sava

ZELI VSEM POTROŠNIKOM ELEKTRIČNE ENERGIJE IN
VSEM DELOVNIH LJUDEM

SREČNO NOVO LETO 1959!

Kolektiv hotela

»POŠTA« JESENICE

Želim vsem svojim
cenjenim gostom
srečno
NOVO LETO

8027-R

ČOKAR MILAN in JOSI-
PINA - izdelovanje stop-
nic in splošno misarstvo;
Sella

cenjenim naročnikom
uspehov polne nove leto!
2751-A

BRUNO FRANK

HČI

Platno 460,
polplatno 390 dinarjev

V nastopajočem letu Vam
želimo vso srečo in veliko
delovnih uspehov

TITOVİ ZAVODI

LITOSTROJ

 LJUBLJANA

OGLASUJTE V
LOVENSKEM POROČVALCU

ZE IMATE SREČKO
NOVOLETNE
LOTERIJE?
7519-R

»SGP SLOVENIJA CESTE«

LJUBLJANA, TITOVA 44
V IMENU DELAVSKEGA SVETA IN
UPRAVNEGA ODBORA PODJETJA

ZELI VSEM DELOVNIH KOLEKTIVOM, SVOJIM INVESTITORJEM IN POSLOVNIH
PRIJATELJEM SREČNO IN NA DELOVNIH TER POSLOVNIH USPEHNIH BOGATO
NOVO LETO 1959!

KOLENDAR

Torek, 30. decembra: Branitelj

Dr. med. univ. Dušan Matas je promoviral na medicinski fakulteti...

Zdravstveni dom VIČ: Dr. Stok Miloš, Cankarjeva 10, tel. 21-519.

Zdravstveni dom MOSTE: Dr. Petek Anton, Titova 29-b, tel. 32-700.

Zdravstveni dom RUDNIK: Dr. Velikonja Tine, Rudnik 80, tel. 23-282.

Zdravstveni dom SISKI: Dr. Voglar Zlatko, Celovška 34, tel. 21-803.

Zdravstveni dom BEŽIGRAD: Dr. Pajnar Marjan, Lavričeva 5, tel. 31-298.

Zdravstveni dom CENTER: Dr. Golmajer Janka, Miklošičeva 24, tel. 38-151.

Prim. dr. Svalgerju se iskreno zahvaljujem za uspešno izvršene operacije...

Originalni italijanski modeli - NOVOST - ABA - krema s placento...

modeli ZA VSAKOGAR - vsebuje koži škodljivih mineralnih maščob...

PARAGIN - je najnovejšo sredstvo proti bolečinam...

SILVESTROVI boste zelo prijetno, če boste prišli dne 31. t. m. ob 20. ure...

Polr Vous - NAJBOLJŠA KREMA! - vsebuje niti klorida niti deteljine soli...

Tudi vi! ... lahko predmete lepo zapestno uro v zameno za zlatnik - bogato kolekcijo ELATOBOG proizvodov...

Odbor Društva zobozdravstvenih delavcev Slovenije poziva zdravstvene domove...

Istočasno obveščamo članstvo da bo strokovni sestavek in seminar 20. dec. 1959...

Stevilni prijateljem in sodelavcem, ki so napravili moje bivanje v Jugoslaviji prijetno...

Govorne, glasovne in dihalne motnje JAMA MADELEINE diplomopodajna, Ulica na Grad 4, tel. 22-894.

PREKLIČI! Opozarjamo vsa podjetja in trgovine, da predključimo malo, okroglo štampiljko s tekstom: »Dr. tehniška srednja šola v Ljubljani...«

Ravnateljstvo tehniške srednje šole v Ljubljani

modeli ZA VSAKOGAR - vsebuje koži škodljivih mineralnih maščob...

PARAGIN - je najnovejšo sredstvo proti bolečinam...

Polr Vous - NAJBOLJŠA KREMA! - vsebuje niti klorida niti deteljine soli...

belonit - ne vsebuje niti klorida niti deteljine soli in je za tkanino neškodljiv...

GLEDALISCA DRAMA

Torek, 30. dec. ob 15: Mihalkov: »Sestero mušketirjev...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 19:30: Mascagni: »Cavalleria Rusticana...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 15: Tagore: »Poštni urad...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 15: Tagore: »Poštni urad...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 15: Tagore: »Poštni urad...«

večerja, 4. jan. ob 15: J. Spicar: »Pogumni Tonček...«

Torek, 30. dec. ob 15: Mihalkov: »Sestero mušketirjev...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 19:30: Mascagni: »Cavalleria Rusticana...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 15: Tagore: »Poštni urad...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 15: Tagore: »Poštni urad...«

Nedelja, 4. jan. ob 19:30: Pucini: »La Boheme...«

Torek, 30. dec. ob 15: Tagore: »Poštni urad...«

Dne 1. jan. 1959 Iz Ljubljane za Mursko Soboto in Cakovce vl. št. 517-II z odhodom iz Ljubljane ob 6.20.

Dne 1. jan. 1959 Iz Maribora vlak št. 517-II za Ljubljano in Zagreb z odhodom iz Maribora ob 13.15.

Na podlagi odločbe Državnega sekretariata za narodno obrambo številka 11180 od 10. decembra 1958 leta.

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

ROČNE LUTKE Razpisje 35 Gostovanje z igrice N. Simončiča: »Zmešnjava...«

Ured postovnim časom (non-stop) so odprte kot doslej.

Prodajalne obrtne podjetje in delavnice so odprte: Prodajalne kruha ob 6. do 10.30 ure in od 15. do 18. ure, non-stop ob 6. do 19. ure.

Prodajalne svežega mesa ob 7. do 11. ure in od 15. do 18. ure, ob nedeljah od 7. do 10. ure.

Prodajalne obrtne podjetje in delavnice so odprte: Prodajalne kruha ob 6. do 10.30 ure in od 15. do 18. ure, non-stop ob 6. do 19. ure.

Prodajalne svežega mesa ob 7. do 11. ure in od 15. do 18. ure, ob nedeljah od 7. do 10. ure.

Prodajalne obrtne podjetje in delavnice so odprte: Prodajalne kruha ob 6. do 10.30 ure in od 15. do 18. ure, non-stop ob 6. do 19. ure.

Prodajalne svežega mesa ob 7. do 11. ure in od 15. do 18. ure, ob nedeljah od 7. do 10. ure.

Prodajalne obrtne podjetje in delavnice so odprte: Prodajalne kruha ob 6. do 10.30 ure in od 15. do 18. ure, non-stop ob 6. do 19. ure.

Prodajalne svežega mesa ob 7. do 11. ure in od 15. do 18. ure, ob nedeljah od 7. do 10. ure.

Prodajalne obrtne podjetje in delavnice so odprte: Prodajalne kruha ob 6. do 10.30 ure in od 15. do 18. ure, non-stop ob 6. do 19. ure.

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

KINO SISKI: amer. barv. cinescope film »GOSPOD BERTS...«

Obvestilo

JUGOSLOVANSKA KMETIJSKA BANKA, podružnica Ljubljana, prične s svojim poslovanjem dne 1. januarja 1959 v prostorih Zveze združenih hranilnic...

Novo banka bo v celoti prevzela kreditna dejavnost, združenstva, sodelništva in vodnega gospodarstva v LR Sloveniji in bo poslovala preko Združenih hranilnic in posejilnic.

JUGOSLOVANSKA KMETIJSKA BANKA, PODOŽRNIKA LJUBLJANA

Obvestilo

V 85. letu starosti je umrla naša ljuba mama MARIJA BIŽJAK roj. SITAR

Pogreb bo v torek, dne 30. dec. 1958, ob 15.30 na Jesenicah.

Zalujoči: sin Mirko, hčerki Marija por. Bertonec, Anica por. Sranc z družinami in ostalo sorodstvo.

Jesenice, Kranj, Bled, 29. dec. 1958.

Obvestilo

Iz Ljubljane za Maribor vl. št. 517-II z odhodom iz Ljubljane ob 14.05.

Iz Ljubljane za Cakovce Mursko Soboto vl. št. 517-III z odhodom iz Ljubljane ob 14.20.

Iz Ljubljane za Zagreb vl. št. 517-II z odhodom iz Ljubljane ob 14.42.

Iz Maribora za Ljubljano vl. št. 517-II z odhodom iz Maribora ob 14.42.

Obvestilo

Vesni prijateljem, sorodnikom in znancem sporočam žalostno vest, da nas je tiho in skromno zapustil po dolgotrajni in mučni bolezni

Peter Skuber

Od njega se bomo poslovili v torek, 30. decembra 1958 v Mariboru, ob 14.30.

Zalujoči: sin Peter, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, Maribor, Jezersko, 29. decembra 1958.

Obvestilo

Sporočamo žalostno vest, da je dočrpel naša ljubljena, dobra žena, mama, stara mama, teta

Anka Lajovic roj. Tuma

Pogreb bo v sredo, 31. decembra 1958 popoldne na Zalah, ura pogreba bo javljena po radiju.

Zalujoči: Anton Lajovic, mož in sin dr. Vid z družino v imenu vsega sorodstva.

Obvestilo

Po dolgi in mučni bolezni je preminil naš dober mož, očka in dedek

IGNAC VOLJC

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, 31. decembra 1958, ob 15. uri na Mestnem pokopališču v Ptujju.

Zalujoči: žena Marija, otroci Branko z Dragico in Brankom, Janez in Majda ter vse ostalo sorodstvo. Ptuj, Ljubljana, Sentrupert, Vrhnika, 29. dec. 1958.

Obvestilo

Plača se določijo po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru. Samsko stanovanje za računovodjo na razpolago takoj ali po dogovoru. Prošnje pošljite na upravni oddelki podjetja najkasneje do 11. januarja 1959.

3042-R

